

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

As országos m. gazdasági egyesület tiszti ingakj. k.
 Nem tagoknak előfizetési díj:
 Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek),
 Úlló-út 25. szám.
 Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Őszi luxuslő-vásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület körölte a Lőtenyésztési emelésre alakult (Tattersall) részvénytársasággal f. évi október hó 2., 3. és 4-ik napjain rendezi őszi luxuslő-vásárját a Tattersall telepen (Külső-Kerepesi-ut, szemben a keleti pályaudvarral).

A bejelentések határideje szeptember hó 20-án leteltén, nevezéseik el nem fogadhatók, már azért sem, mert az eddigi bejelentésekkel az összes rendelkezésre álló hely el van foglalva.

Rendező-bizottság.

Országos sörärpa-kiállítás.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által évenként rendezni szokott sörärpa-kiállítás a f. évben október hó 1-től 10-ig bejáról fog megtartani.

A kiállítás október 1-én d. e. 10 órakor nyitattik meg.

Rendező-bizottság.

Felhívás

cirokbemutató és cirokvásárra való részvételre.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület folyó évi november 20–30-ig cirokszakkal bemutatást és cirokvásárt rendez, melyre a külföldi cirokgyárosok figyelmé is fel fog hívatni.

Felkérjük tehát a ciroktermelő t. gazdaközönseget, hogy ezen cirokvásárra saját jól felfogott érdekében mintákat

küldjen sziveskedjék. Beküldendő egy kis bál cirokszakkal, annak megjelölésével, hogy a beküldött mintához teljesen hasonló cirokszakkalból mennyi áll rendelkezésre és mily árú kíván ezért a termelő. A beküldés határideje november 15-e. A minták az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, Budapest, Köztelek címre bérmentve küldendők.

Rendező-bizottság.

Állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály ülése.

(1898. szeptember 21.)

Jelen voltak: Tormay Béla elnökelete alatt Békényi Pál, Braun N., Egn Ede, Fischl Lipót, dr. Hutya Ferencz, Löcherer Andor, Mészáros Márton, Monostori Károly, Nagy Vince, Ordásy Pál, Pirkner János, Propper Samu, dr. Rát István, Reuss Henrik, Rósz Gyula, Sas Armin és Szerecs János szakosztályi tagok. — a tisztviselőkar részéről Forster Géza igazgató, Szilassy Zoltán szerkesztőtítkár, Sparzon Vilmos s. titkár és Jeszeneky Pál titkár, mint előadó.

Tormay Béla elnök üdvözlő a nyári szünet után először ülésre összejött szakosztályi tagokat s azok munkálkodási és tanácsati kéri ki a szakosztály jövő évadban működéséhez is.

A mai ülés első tárgya a földmívelésügyi miniszter leirata a gumökör irtása s az ellene való védekezésről szóló szabályrendelet ügyében. Felkéri előadót, hogy a tervezetet előterjeszteni sziveskedjék.

Gumökör elleni védekezés.

Előadó: Tisztelt szakosztály! A földmívelésügyi miniszter a gumökör irtása és az ellene való védekezés czéljából egy szabályrendelet-tervezetet készített, a melynek elbírálásával mindinkább terjedő gumökörnek kíván gátat vetni, illetőleg a veszélyes bajt állományunkból kiküszöbölni óhajtja.

A miniszter Ö. Excellenciájára és tárgyban már szaktanácskozmányt is tartott, mielőtt azonban a szabályrendeletet életbe léptetné, a gazdaközönseg véleményét is ismerni óhajtja s e czélból a szabályrendelet-tervezet elbírálásáig végett egyesületünkhez leküldötte.

Mindenesetbe köszönettel tartozunk a földmívelésügyi miniszter Ö. nagyméltóságának azért, hogy ezen igen fontos kérdésben — a mely a tenyésztők érdekeit nagyon közelről érinti — a gazdaközönseg nézetét előzetesen kikérni szives volt.

Modern állattenyésztésünk iránya és az állatok folytonos istállóba s a ragályos betegségek terjedésének tág teret nyit. A levegő és mozgás hiánya az állatok elpuhítja, a szervezete kevésbé ellenállóvá és a ragályok iránt inklinálóbbakká teszi.

Mi természetesebb tehát mint az, hogy a gumökör, amelynek előfeltétele a levegő és mozgás hánya és az állatok tömegesebb együltatása istállóban, az állatállományban mindinkább terjed. A véleményem ké a baj elterjedéséről nagyon elágazó, de részletes adataink e tekintetben egyáltalában nincsenek. Kétségtelen azonban, hogy a gumökör különösen a magasfokú tenyésztetékben jelentékeny mértékű ötéti, természetes tehát, hogy a baj orvoslásáról gondoskodnunk szükséges.

A földalag azonban, hogy a helyes orvos-szer alkalmazássek. Legézszerűbb és legindokáltabb volna, ha magát az okot, amely a bajt előidézi, megszüntetnénk és racionálisabb módon folytatsánk a tenyésztést, vagyis megszüntetnénk az állandó istállózást, amire azonban kevés kilitás van. Ezért tehát módrol kell gondoskodni, hogy vagy magát a bajt leküzd-hessük, vagy annak elejét vehessük.

A miniszter által életbe léptetni szándékol szabályrendelet nem magának a bajnak a győzelmét czélzta, hanem azt, hogy annak elejét vegye. Ezt pedig a tuberkulin-oltsókkal óhajtja elérni. A tuberkulin — amint azt tudni méltóztatik — oly szer, amelylyel a beteg állatokot beoltva azokon tipikus reakciók idéző elő, és amelynek segítségével szakemberek állítása szerint megjelölés biztonság megállapíthat az állatok gumökörre való, vagy gumökörmentessége. Vajjon a tuberkulin

Mindennemű erőtakarmányok

mint

finom és goromba buzakorpa, szárazmoslék, malátacsira, olajpogácsa budapesti gyártmány, ugyszintén vidéki repcze, napraforgó, tökmagpogácsa legutánnyosabban szerezhető be

Gabonaneműek

a legelőnyösebben

» » értékesíthetők

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

V., Alkotmány-utca 31.

míg 1893-ban a be nem ojtott állatok közül 46% bizonyult gumókörmos, addig 1897-ben már 27—29%-ot tett ki és szám, tehát a baj 5—6 év alatt 17% -os esésként az az állatok eredményt érték el Dániában minden előkérszlet nélkül.

Előadó azt állítja, hogy valószínű, miszerint a fiatal állatok közt kevés a gumókörmos, mert ez a betegség nem örökli betegeket, hanem inkább úgy szerzi meg az állat s, így esetleg nagy számban elterjedhet az országban. Előadó szerint a gazdaságban fog abba bele menni, hogy fiatal állatok a tenyésztesből kizárja.

Szólo szerint ez a veszély nem forog fenn s szólo nem tud esetet, hogy ilyen korban az állatok reagálnak. Szerinte a helyismeretes gazda nem fogja megtartani a reagáló fiatal állatokat, mikor tudja, hogy a diagnózis biztonsága 90%-ra tehető s ezért az ily állatokat fiatal korban el fogja adni.

Ami az állatok jegyzését illeti, elismeri, hogy e kényes pont. Külföldön nem mindenütt követik a jegyzést, ott követik, ahol a tuberkulózis ellen legtovább küzdöttek. Svájcban, a dolog másik oldala azonban az, hogy a reagáló állatokat a tenyésztesó esetleg eladja mint egészségeseket s ezeket többnyire a kisgazdák veszik meg s így terjesztik a bajt. Ezen eljárásról írt okoskodnak annak az embernek, aki nincs tájékozva a bajról. Szorgalmatosságát fogja rá szoruzva arra, hogy az állam védje a rosszhiszemű kizsákmányozástól. Bár tehát elismeri, hogy a „jegyzés” kérdése kényes pont, mindazáltal, ha komolyan akarunk hozzáfogni a baj kiirtásához, szükséges, hogy az állatok jegyzése is elhatározassék.

További kifogásolt pont az, hogy a köztenyésztes csak a tuberkulin-otjtásra nem reagáló, tehát egészséges, gumókörmosmentes állatokat vásárolhasson az állam. Koncedálja, hogy e pontot ma még nem lehet végrehajtani, de a szabályrendelet nem is kívánja az azonnal való végrehajtást. Ha a tenyésztes tudja, hogy el fog művelni csak gumókörmosmentes bikát vásárolnak tőle, bekövetkezik az eset, hogy a gumókörmos állatok kizárja tenyészteséből. Itt tehát nem az időpont fontos, hanem az ev, az i. hogy mondassék ki, miszerint a „közégeknek” apallatokból való állítás csakis ilyen feltételek mellett fog történni.

Ezt szükséges előre megmondani, hogy a gazdák ennek megfelelően berendezkedhessenek s iparokozanak a gumókört kiűzőbőlini tenyésztesükből.

A külföldről behozandó állatok ellenőrzéséhez helyesi az előadó szavának megnyugtatótsága szolgál, hogy e pont rendelkezését illetőleg bízik a tuberkulin gyakorlati értékeiben.

A mi a tejtermékek szolgáltatók tehenészetek ellenőrzését illeti, ez természetesen a gazdáknak nem tetszhetik s nehezen íess keresztelhető. de itt természetesen nagyvitepelőkről van szó, a hol sok tehén teje kerül össze, mely esetleg egy beteg állat tejfejl is megfertőzethetik.

A javasolt intézkedés különben nem új, mert a helyajamizter már rendelkezéssel rendelkezett az iránt, hogy természetesen az esetek, de a tej is illóporok felügyelet alatt tartandó, ugyisintén a tehenészetek marhállománya is.

A 2. és 6. §. közt tényleg van eltérés, de nagy ellentmondás még sincs, mert az egyik helyen zárás határidőről van szó, a másik helyen pedig a tenyésztesről van szó. A kérdésről. Szólo nem látja be, hogy e szakasz a törvényvel miért áll ellentétben, azért talál, mert a törvény teljes értékéről szól, a rendelet pedig huseértékről? Aligha, mert a törvény nem gumóköröl, hanem más betegségről szól. Különben a külföldön sehol más értéket, mint huseértéket nem vesznek el.

Az előadó ur nehezményezi, hogy a lefűlőzött tej csak 85° Celsiusra történt felle-

gítés után boesáttassék forgalomba. Szólo nem olvasta el ugyan tüzeseben az illető törvényt, de az hiszi, hogy az ellentét a törvény és szabályrendelet között nem nagy. Egyelőnt a gumókört szempontjából ennek a pontnak rendkívül nagy fontossága van. Ha a lefűlőzést a centrifugálás alkalmazásával a bacillusok nem maradnak a tejen, ez nagy veszedelmet rejt magában. Nem látja be tehát szólo, hogy mért ne kötéssék ez ki a rendelkezésben, miután ezt igazán mindenki elismeri.

Ezekben kívánta észrevételeit megtenni, előadó azon kifogásaira, melyeket ezen szabályrendelet ellenében felhozott. Nem tudja, mennyire sikerült felhasználásban meggyőzni a szakszolgáltatót arról, hogy ezen tervezetben minden semmi olyannal, ami veszélyeztetné a gazdák érdekeit. Nincs semmi ártalmas, nincs, ami végrehajtható ne volna és ha ezzel szemben látjuk a tapasztalatokat, hogy Dániában és egyáltalán a külföldön évről-évre csökken a gumókört és ha látjuk azt, hogy nyugati szomszédaink ártértek tuberkulózis ellen való igyunk iránt nincs nagy bizalom a külföldön, ha nem teszünk semmit, a baj teljes biztonsággal terjed tovább, akkor alig lehet máskor konkludálni, mint arra, hogy minél előbb tevényt annyit, amennyit szint leheteséges, mert minél tovább várunk, annál nehezebb lesz a baj kiirtás.

Előadó arra is utal, hogy óvatosan bánjunk a bajnak nyilvánosságra hozatalával, mert a külföld úgy sincs bizalommal irántunk, hogyha pedig feltárjuk előtte a bajt, akkor abból a gazdák megakrosító közlegközvények származhatnak. Tény az, hogy állategészségügyünk iránt nincs nagy bizalom a külföldön, de szólo kétérdés abban, hogy ezen bizalmat titkolódással meg lehetne szerzeni, hisz tudja azt a külföld, hogy honnan hoztuk be az állatokat, s azt is tudja, hogy azoknak eredési helyén mennyire van a baj elterjedve, — de azt is tudja, hogy eddig a baj kiküszöbölésre nem tettünk semmit. Ha a baj kiirtására teszünk valamit, akkor ez a ma még nem elég mértékben megnyilatkozott bizalmat mindenestre növelni fogja.

Mivel szólo nem lát okot a tervezet életbeillesztésének elhalasztására, javasolja, hogy elfogadják a szakszolgáltatót.

Lecher Andor: A szakszolgáltató féltékő szabályrendelet-tervezetet, ugy amint van, nem tartja elfogadhatónak, mert ha mi a külföld bizalmát akarjuk megnyerni, akkor ez a szabályrendelet célra nem vezet, kevés, mert akkor nem fakultatív szabályrendeletre, de törvényes intézkedésre van szükségünk.

Nem tartja elegendőnek a baj orvoslására, hogy a rendelet csak fakultatív intézkedéseket kontemplál. A jegyzést sem tartja kivethetőnek, mert ezzel főleg a tuberkulin-otjtások végezi kívánó nagyobb tenyészteső károsíthatnának meg, ez az otjtások kivételése elterjedését teljesen megakasztaná.

Hosszabb indoklás kapcsán szólo oda konkludál, hogy sokkal helyesebb volna, ha a gumókört irtása nem szabályrendelet, hanem törvény útján szabályoztatók.

Bálmány Pál: Anélkül, hogy a részleteket megbeszéltek, általánosságban csak annyit jegyez meg, hogy dr. Hutrya mi előadását ő csak megöröszítette azon tapasztalásában, hogy ezen baj az ország nagyrészeben el van terjedve.

Szólo a vezetésre által 10% nagy uradalmi állományában 40—80%-ban találta a gumókört, az otjtást is és azt tapasztalta, hogy körülbelül 10%-ban, nem ritkán csak 5%-ban fordul elő tévedés a tuberkulin diagnosztikai értékére nézve.

Szólo elfogadja a szabályrendelet-tervezetet, de csak mint a kezdet kezdetét, mert sokat szigorúbban óhajtaná megoldani e kérdést. Szólo tovább meg s a határozat elvitalában kifejezné azt is, hogy kérséggel fel a miniszter arra, miszerint az állategészség-

ügy, az állatorvos intézmény állomásaiba érdekében nyújtsin be mielőbb törvényjavaslato.

Előadó hangsúlyozta, hogy a külföldről behozott állatok megvizsgálásának, szólo ehhez még azt a kiváltnak fizzi, hogy az egész országban összevázolati és a kisgazdának kiosztott tenyészállatok is szigorúan meg kell vizsgálni, mert példa van rá Pestmegyében, hogy egyes közlegyeknek kiosztott apallatokról rövid idő alatt gumókörmos elterjedt.

Forster Géza: Hutrya igazgató ur bevezetés szavaiban azt mondta, hogy örül azon, hogy az előadói javaslat lényegében nem ugyanaz, mint a mely a „Közlekekben” közzölte volt és így meginty az Országos Magyar Gazdasági Egylet elterjesztés állást foglalja el ezen intézményvel szemben.

Szólo hivatkozik arra, hogy évekkel ezelőtt tárgyalt e dologban, Hutrya igazgatóval és szólo maga kérte őt, hogy minél előbb legyen szives ily tervezetet benyújtani a kormányhoz, tehát nem lehet szó elegendőről, de igen sokat elvárta, hogy nagy megakrosítólatoknak ne tegyék ki a gazdákat, vagyis egy kiméletes bevezetésről, egy kiméletes végrehajtásról legyen szó. Meltózatnak tudni, hogy eddig a kísérletek kik végeztek. Végeztek az állatorvos akadémia igen tisztelt tanárai és egyes kiválasztott állatorvosok a kiknek tudományhoz és megbízhatóságához szó se fér, de az ily embereket is bevénnek a kísérletezésbe, mint a hogy az a szabályrendelet életbeillesztése esetén másként nem is lehet, a kik nem teljesen megbízhatók, kik jartasságban nem bírnak, akkor ezek tömönleten kárt fognak okozni, főleg a mostani kevés gazdasági viszonyok között. Feltétlenül kívánatos tehát t. uraim, hogy ily szabályrendelet alkotassák, a melynek életbeillesztése megakrosítólatokat ne okozzon. Attér szólo ezután arra, amit Bálmány felémelték, hogy t. uraim, hogy eddig a baj kiküszöbölésére minél megakrosítólatokat. Ehez a kívánatához szólo teljes mérvben csatlakozik, mert állatorvos kar nélkül nem lehet gyökeres intézkedéseket végrehajtani. A mostani szervezettel mellett azt tapasztaljuk, hogy a jelenleg működő állatorvosok nem vehetők kellőleg igénybe. Nemrég hallotta egy főispánok, hogy ő meggyében benne a járvány, de az állatorvos nem megy ki a járvány színhelyére, hanem székhelyén tőli az idejét, mert utasítása nincs a kiszállásra. Ezen állapotokon akként lehet segíteni, hogy az állatorvos ne várja a központból az utasítást, hanem tartsa kötelezősségek a baj színhelyén megjeleneni ott az órántézkedéseket fogantositani. De nem hagyhatja meggyezés nélkül szólo Hutrya azon állítását sem, hogy a budapesti közigazgatás eszközölt próbavágások alkalmából az derült ki, hogy a magyar marha a betegségére nagyobb % reagál, mint az osztrák.

Ezen statisztikai adatokat nem lehet elfogadni azért, mert hisz jó tudja mindnyunkunk, hogy a budapesti paczra csak a kísérletezett és elcsigázott állatokot hozták fel, mert hisz a jobbinószéket külföldre viszik, s ottkét nem lehet a budapesti közigazgatás szerezni a statisztikát, mert hisz a magyar marha a betegségére nagyobb % reagál, mint az osztrák. Ezen statisztikai adatokat nem lehet elfogadni azért, mert hisz jó tudja mindnyunkunk, hogy a budapesti paczra csak a kísérletezett és elcsigázott állatokot hozták fel, mert hisz a jobbinószéket külföldre viszik, s ottkét nem lehet a budapesti közigazgatás szerezni a statisztikát, mert hisz a magyar marha a betegségére nagyobb % reagál, mint az osztrák.

Ezen statisztikai adatokat nem lehet elfogadni azért, mert hisz jó tudja mindnyunkunk, hogy a budapesti paczra csak a kísérletezett és elcsigázott állatokot hozták fel, mert hisz a jobbinószéket külföldre viszik, s ottkét nem lehet a budapesti közigazgatás szerezni a statisztikát, mert hisz a magyar marha a betegségére nagyobb % reagál, mint az osztrák.

Akár törvényvel, akár szabályrendelet életbeillesztésével fogmának is az otjtások rendelkezésint, a főszempont az kell, hogy legyen, hogy abból a gazdákra sérelem ne származzék. Az állatok jegyzése sem helyes azért, mert előidézi az az eset, hogy roparsok sok helyeszer az állatok elmaradása miatt nagy anyagot pont olesó árny se fogják venni. Talán a gazda és állatorvos megállapodhatnak

kedt és az a második körülmény, hogy a határidő-kurzus ezen és még tovább várható emelkedése folytán a baisse-re spekulálók közül több börtönre a fogát ott fogja megenni, ránk névze most másodrendű kérdés. A fódolog az, hogy a börtön az ideai aratás óta észlelt jelenségek arra mutatnak, hogy a magyar gazdák végre tudatára ébredtek annak, hogy saját maguk kezében is eszköz van arra, miként a buza árára befolyást gyakoroljanak.

Kétségkívül u. i. az, hogy azon évről-évre rendszeresen tapasztalt jelenség, hogy a buza ára az aratás után közvetlenül egész őszig állandóan csökkenő irányzatot vett, elsősorban annak tulajdonítható, hogy a gazdák a könnyeszerhelgetnek engedve, azsi kötelezettségek felelzetése végett, siettek buzájukat mielőbb piacra hozni. Tették ezt annál inkább, mert a börtök köré az aratást követőleg siettek a jó termésre folytán előállott állítólagos túltermésről szóló meséket elterjeszteni, hogy így a gazdákat megfélemlítsék és ennek következtében buzájuknak az alacsony árakon való átengedésére mihamarabb reábrják. Ez a mesterkedés az összes világbörtöken így folyt. A budapesti börtön ehhez még az is járult, hogy a Balkán államoknak korábbi időben történő aratása folytán a legnagyobb fogsztók képesek voltak buzát már akkor is kapni, amidőn idehaza az aratás még alig kezdődött és így ezen silányabb minőségű, de olcsóbb buzát a hazai buza árának lenyomására használhatták föl.

Az idén azonban a gazdák segítségére jött a természet. A példátlan szárazság folytán a Duna vízútján a Balkán államok buzája eddig egyáltalában nem jöhett föl. A malmok tehát, amilyenek a mult évről készletük nem maradt, kénytelenek voltak magyár buzát vásárolni. Hogy ezt a reájuk névze jobb idők reményében — mily csekély mértékben tették, bizonyítja a börtői jelentéseknek naponkénti stereotip megjegyzése, mely szerint „a malmok tartózkodók voltak.” Ehhez járul végül az, hogy a tőzsebírószág szeptember 16-án 793. szám alatti ítéletével a szerb buzát a szokványnyal meg nem egyezőnek mondotta ki, amidőn egy szokványny szerű szállásra felajánlott „fehér magvakat tartalmazó” buzát éppen a benne levő fehér magvak (szerb buza) miatt „nem szokványszerűnek” mondotta ki. A börtőbírószág ezen ítéletével különben csak egy régi hibáját tette részben jóvá, mert az idegen buzát a határidőbeli szállítástól kizárta, amint ez az 1873. évi. ben revidiált és átdolgozott tőzsebírószági szokvásokról szóló rendelkezésekhez képest egész az 1883. évi márczius 1-én életbe léptetett árúzeleti szokvások szabályzatig legalább részben történt, amidőn még ki volt mondva, hogy határidőzeletben csak európai származású termények szerepelhetnek. Ez a határozmány az

1883-iki árúzeleti szokványokból már hiányzik, aminek dátum összeesik a gabonárák csökkenésének kezdetével. Mert ezáltal lett a budapesti börtze is a világforgalomba belevonva. A tőzsebírószág ítélete egyébként kiindulási pontját képezheti az árúzeleti szokvások oly szabályozásának, hogy határidőzeletben a szokványgabona csakis „hazai terméssé” lehet.

A budapesti börtze tehát a mult évi csekély készletek, a balkán buzák be nem szállíthatása és a szerb buzának a szokványból való kizárásának hatása alatt ért el a szeptemberi kötelezettségek lebonylolításának határidejéhez, a mely azoknak ad igazat, akik mint a „Köztelek” is, több ízben a gazdákat arra figyelmeztették, hogy tartsák készleleiket ameddig lehet, ne szolgátlassák ki magukat könnyelműen a börtze spekulációzának. Mert mi következett be? A gazdák daczára az idei közepes termésnek, óvatosok voltak, készleleiket tartogatták, ameddig csak lehet. A budapesti börtön az aratás után a fő szezonban naponként alig került az idő 25,000—30,000 q buza eladására, holott más éveken ilyen időben 50—100,000 q szokott a készbuza forgalma lenni. A csekély készletnél, emelkedő árak mellett a malmok tartózkodásukban nem gondoskodtak a kellő készletek beszerzéséről. Erre most lesznek reáknyszerítve. Mert a malmok jól tudják, hogy most van a főszezon. Ilyenkor rendelik meg a lisztkereskedők szükségletük egy néhány hónapra. A malmoknak is most kell őrlenivalójukról gondoskodni. Ez pedig jelentékeny lesz, mivel tartózkodó álláspontjukban csak napról-napra élven, a teli teljes őrlepképesség kihasználására képesek lesznek járulni. Ez a teljes őrlepképesség kihasználása az idején, hogy a malmoknak október, november és decz. hónapokra összesen mintegy 2 és félmillió métermázsa buzára van szükségük. De ha felteszszük azt, hogy a budapesti malmoknak és közraktárakban 3 millió métermázsa buza van beraktározva és az év hátralévő 12 hete alatt hetenkint átlag 100,000 métermázsa buzát hoznak fel Budapestre, akkor a malmok hiánya épen egy millió métermázstól fog ki-tenni.

Ime a malmok vásárlási tartózkodása — nehogy aratás után a keresletükkel a buza árat emeljék — és a gazdák eladási tartózkodása a budapesti malmoknál oly buzáhiányt fog előidézni, a melynek hatása a buza árának további emelkedésére okvetlenül érvényesülni fog.

Es ebben rejlik a gazdákra és a spekuláns malmokra is a tanulság. A gazdákra névze annyiban, hogy bizonyonl rajuk névze az, hogy ha következetesen arra törekednek, hogy buzájuk az aratás után azonnal tömegesen ne kerüljön forgalomba, okvetlenül jó árakat érnek el. És így teljesen igazolva

van a német gazdáknak azon kezdeményezése, hogy a buzát szövetkeleti raktárakba helyezi, honnét a börtze elkerülésével közvetlenül a fogsztóknak csak fokozatosan adják el. A malmokra névze pedig a tanulság az, hogy ne egykezeten keressék mesterlégek csökkenését a természetes árakulakulánsn útjánban állani és így a gazdáknak az egyenletes és megfelelő buzárak elérését megakadályozni, mert ellenkező esetben a szintén nem természetessé válóság magas buzárak fizetésére lesznek kénytelenek. Ezzel ugyan maguknak nem sok kárt okoznak, mert a fogsztón a magas gabonárákat megtudják venni, de a fogsztók ok és mód nélkül megrágitják, ahelyett, hogy a fogsztósnál is az állandó és lehetőleg kiegyenlített árak elérésére törekedjenek és ezáltal a maguk üzletét is szilárdabb alapokra helyeznek.

Az utolsó tanulság pedig ismét a gazdákat illeti és ez, hogy bár az idei évtől a természet és egyéb kedvező körülmények nagyban elősegítették a buza árának emelkedő irányzatát, a jövőben erre ne számítsanak, hanem csak önönmagukra és egykezeten a jövőben is buzatermesztüket visszatartva, azt csak fokozatosan bocsájtani forgalomba és hogy ezt könnyebben és eredményesebben tehessék, a közraktári és értékesítő szövetkezetek alakításához mihamarabb lássanak hozzá. S. Z.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rozavetelő: Kerp Jly Kálmán.

A burgonya teli eltartása.

Á igen sokan panaszkodnak arról, hogy burgonyájuk nagyobb része elrohad. Helyenvalónak tartom ennek fővga tapasztalataimat közöletenni annál is inkább, mivel ez időszertől el van mindenki a burgonyaszédeséssel foglaltva. Több éven át a burgonyát úgy szoktam télen eltetni, hogy a megszárdult burgonyát kiválasztottam és azt minél előbb megettem, az egészségeseket pedig, melyeket egész télen át és késő tavaszig főzésre használunk, pincébe vagy gödröbe helyeztem következőképp:

Ámú tejesz 5 cm. vastagságú fahamu-teret, erre jön a krump, egy láb vastagon, ennek a tetje be lesz hintve 2 cm. vastagon fahammal és ez úgy folytatódik addig, míg a krumpimennyiség tart; a harmadik s a többi rétegnél azonban csak 1 cm. vastagságú hamut szórok fel.

Az így elkészített krumpirakásnak egész felületét a földre legalább 20 cm. vastagon mellet a burgonya az újj elad, nem esztárk és nem fonyad meg, iszt megártja; éppen olyan, mintha akkor lenne kizetve. Az últetésre szánt burgonyánál kevesebb hamu kell, a kezelés pedig a következőz:

Kiválasztjuk a Középnagyúgu burgonyát, melyek az últetésre legalább 20 cm. és száraz pincébe, vagy ha ez nem áll rendelkezésünkre, úgy kint szerb kerítés minden gödrösás nélkül egyszerűen a földre rakjuk a burgonyát olyformán, hogy az alját megterjítjük 3 cm. vastagon hamuval, erre jön a burgonya egy láb vastagon, ezt vékonyan beszóruk hamuval az últetésre legalább 20 cm. vastagon, hogy a huzagok közre szorodják.

Ezt addig folytatjuk, míg a burgonyakazal 1 méter magasságot el nem ért. A

koporsóformába összehúzott kazal tetejét behintjük hamuval és száraz szalmával jó vastagon betakarjuk, a mely czéjra a rozszalma a legjobb. Szélelőt minden méterre egyet-egyet teszünk, de nem felelé állítva, hanem részosen; az eszetben az első, ha széllel jó is, nem vágódik be a szélre és a huzat górra nem nedvesedik át. Igen téves eljárás tehát végül égfél állítani, a szélelőket a prizma gerinczén végig és szalmából készíteni. A szalma tömöttön áll és nem képes a kiözögést jól ki követni, mintha azt kukoricaszárból készüjék; a szalma rothadásból indul, ellenben a szar, mert az gyorsabban átveszi a gőzt és nem zizz annyira belülről.

A szeszgyártásra vagy takarmányozásra szánt burgonyát szinte föld fölötti prizmakba tesszük, ugyancsak 1 méter magasan és az alja szintén egy méter széles lehet, alulra 3 cm. vastagságú hamurudveget hárítunk és szintén úgy, mint az ültetési való burgonyánál, rétegenként hamuval beszójuk. Gipszzsel próbát emellett 3 évvel ezt a miveletet keresztülvinni, szerencsémre azonban csak egy prizmát hittem be, mert a hol nagyobb nedvesség érte a gipszet megkövredett és ott a burgonya egy fekete foltot kapott. A gipsz ártalmas úgy az etetésnél, valamint a szeszgyári feldolgozásnál is, mivel azt tökéletesen ki-mosni nem lehet; az etetésnél azért káros, mert a marha gyorsabban megkövül és emésztési zavarkot idéz elő. Ellenben a hamu nem ártalmas, mert könnyen elvitatható és a szar a burgonya fölött kapott. A gipsz ártalmas sőt káros, kiherdya azt mőhával úgy gyakran elpeltet rétekre, hol igen nagy hasznát veszük. A beszerzése is könnyű, mert a hol nagyobb mennyiségű burgonyát termelünk ott cseléd is van, kiknek szamaron meghagyja az ember, hogy a hamut rakják külön egy kőbe a helyre. Ezen cselédet deszkákkal, illetve ládát vereltük össze. Még azt is megérdemli az a cseléd, hogy ezért néhány krajczárt kapjon.

Egyzóval a hamu összegyűjtése nem sok veszedséget okoz és sokféle bajtól és igen gyakran jelentékeny kártól kíméli meg a gazdát.

Szabó N. János.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Revolverező: Monostori Karoly.

Magyarország sertésenyésztésének jövője.

Ira: Kocsény Béla.

L.

Az, aki Magyarország sertésállományának és sertésenyésztés viszonyainak állapot ismerete mellett ösméri a szomszédos államok sertésenyésztési viszonyait s azt is tudja, hogy világszerint s itt Magyarországon is, mily rohamosan halad a mezőgazdaság a betérjesébe üzem felé, az aligha vonja tagadásba azt az álláspontot, hogy a sertésenyésztés, illetve sertésállományunk egyáltalában nincs a tekintély legmagasabb fokán, s jövedelmezőség tekintetében is messze elmarad más nyugatra fekvő államok sertésenyésztés jövedelmezőségétől. S mert betérjesébe mezőgazdasági viszonyok között nem elegendő jövedelmező — mint az általában bizonyítottan fognak — előbbtöbbi egész sertésenyésztési rendszerünknek, meg kell változnia, hasznát hatójából, jövedelméből kell lennie.

Hízogó a magyar gazdára, kétségen kívül, ha olvassa, vagy állítani hallja, hogy a külföld magyar mangaliza pártján, de nem szívesen hallja az ellenzőt. S amikor én azt állítom, hogy igenis szírtelenül tekintendők a magyar mangaliza csakugyan pártján, jó-

vedelmesség tekintetében azonban jóformán pártatlanul silány, akkor bizonyára sok ellenzével fogok találkozni. En azonban szembe szállok ez ellenzennel, megkísérlem megnyerni az olvasót magamnak s eszméimnek, mert elővire is valakinek csak meg kell kezdeni a dolog nyilvános megvitatását, mert csak ezáltal lehet reményezni a kezdeményező lépest.

Magyarország eredeti sertésállományát ez-ídszerűen tudvalegő két nagy csoportra lehet osztani. Az ország hátárán, különösen az északi és keleti megyékben az u. n. hegyvidék az ország lapályosabb s gazdagabb részében mindenütt a mangaliczsértés van elterjedve.

A hegyvidéket egy görbe hűta, lapos tőrszű, hosszú lábú, egészen nemisletlen sertés, mely a takarmányt igen rosszul értekesíti, tehát nehezen hizik ki, inkább husra, mint zsírra szokott menni, dacára csak kevés hús ad, mert testformái igen rossz.

Szaporasága nagyon kicsiny, mert csak 4—5 malacok nevel fel évente, ezek pedig ropart lassan fejlődnek s két éves korukban sem nyomnak többet 70—80 kilogrammál, a mikor pedig már teljesen ki vannak fejlődve. Többnyire csak a pórnagy vagy kisgazdák tulajdonában találhatók fel; nekem meggyőződése, hogy az a nép, a mely ilyen silány sertést tart, nem vagyonosodhatik.

A hazánk nagyobb részében s általában sem elterjedt mangaliza sertés már határozottan nemesebb és jól értekesítő sertés, amely a hízást, a megerősítést, a megerősítést, a legálabb fele zsír, de a kihízott sertések húsát is annyira zsíros, hogy a inomodott izlésű embernek nem kell. Testformái jobbak, mint a fentebb említett hegyi sertésnek, bár a farkok többnyire nagyvérű csapottsága s a hátsó sonkák kicsinyisége nagyon is kifogásolható. Az angol sertésnek a meyerőssége, a húsát kivül állott be az utóbbi időben, mert egyes nevesebb tenyészetek körülbelül másfél évtizede e hibák kiküszöbölésére elég sikertelen törekednek. Nem ösmerek azonban egyetlen tenyésztést sem az országban, amely szaporább s gyorsabban fejlődő akarná tenni a sertést, pedig a hazánk hibáit a mangaliza sertés tulajdonok, melyeken ha nem javítunk, előbb-utóbb tönkre fogják tenni ezt a különben kiváló sertést. Szaporasága csak egyharmad olyan, mint az angol sertésé, a mennyiben 5, legfeljebb 6 malacot nevel fel évente, malacainak fejlődése csak félfolyan gyors, mint az angol sertésé, a mennyiben a mangaliza malac 1 éves korában rendszeren 60 kgm. súlyt ér el, míg az angol malacok ugyanazt a súlyt 6 hónapok korbán érik el. Ilyen viszonyok között a mangaliza sertés — dacára annak, hogy a legelőt sokalkal polgár értekesíti az angol sertéséknél — sokkalta kisebb jövedelmű, mint az angol sertésé, a melynek vagy az azoktól származó keresztetéseik. Ez állítás bizonyításul álljanak itt a következő adatok.

A mangaliza sertés, bár kitűnően értekesíti a legelőt, mégis csak akkor válik értekesítő sertés, ha úgy a kocza, mint a malacok jól megerősít kapnak. Ez a megerősítés, illetve de mégis — azt hiszem — bírtan lehet a kocza s malacokra és általában naponta és fejenként 0.5 kilogramm szeszamarkant mondjuk árpát számítani. A kocza, s 5 malaca szükségelt tehát évente 10 mm. és 95 kg. árpát, mondjuk kerék szimban 1 mm. ad, a melyet ha 6 fétel számítunk a csapra, ezeken a cizmen minden koczára 66 fét kiadásunk van évente, a melyfél szemben remélhető bevételünk — malacok darabonkénti súlyát 60 kg-r., a kilogramm árat 40 krajczámtá — 120 fét. Meglehető, hogy valamivel több, vagy kevesebb, ez azonban egyre még, mert hasonló adato-akat a mangaliza sertés, a melynek a csapra Eszertt tehát egy magyar mangaliza kocza, s egyví származékának szemes létevéte 66

fétba kerék, s akkor a malacok megének 120 fét. Állítsuk ezzel szembe most már pl. a berkshireit disznót.

A berkshirei kocza szintén értekesíti legelőt, de mert évente kétszer malacozik, szívesebben járartuk őket csak közeli legelőkre, vagy kifutókba; utóbbi esetben egy kevés zódtakarmányt s répját az istállóban kap-mondjuk, hogy ez a kevés zódtakarmány egyenértékű a magyar kocza legelőjével, s egyszerűsít kedvéért is hagyjuk számitáson kívül. Gondos kedvvel mellett ez a kocza — kétszeri malacoztatással, melyet igen jó tőr — 15 malacot nevel fel évente. Maga a kocza szükségelt naponta 1.5 kgm. szemes takarmányt, mondjuk itt is árpát, kitesz évente 5.47 mm. a 6 fét = 32 fét 82 kg. A malacok három hónapok korukig, tehát két és fél hónapig áll, egy kevés zódtakarmány, vagy néhón át jól fejtenkít és naponta 0.5 kg. árpát kapnak, de mikor darabonkénti súlyuk 16—18 kg. Háromhónapos korukot hat hónapok korukig kapnak fejtenkít és naponta álláson:

2 liter lefőztött tejet	á 2.5 kr.
2 liter savót	á 1
3/4 kg. korpát	á 4
1 kg. árpát	á 6

vagyis egy malacnak a napi takarmánya 14 krba kerül. Összegeztek most már ezen kiadásokat:

A kocza évi szeszamarkantján	32 fét 80 kr.
15 malac első három havi takarmánya	33 fét 70 "
15 malac második három havi takarmánya	32 fét 70 "
Összes kiadás	255 fét 52 kr.

Ezen takarmányozás mellett a hat hónapos malacok súlyát (megelőt kísérlet alapján) 40—70 kg-r., de mikor darabonkénti súlyuk a eladjuk ugyancsak 40 kréti körül — pedig az ilyen malacok legalább 2 kral lehet jobban értekesíteni, mint a magyar szűrt — a 900 kr. elősúly után 360 fét bevételünk lesz, s így egy kocza az elegendő lezón után 104 fét 48 kr szolgáltat be. Ez az összehasonlítás azonban hátróztog a magyar sertés előnyre van, a valóságban ennél kedvezőbb eredményeket fogunk kapni. Hasonló, vagy még kedvezőbb eredmények érhetőek el angol-magyar keresztelési termékekkel, s ösmerek gazdaságokba, a hol a keresztelési termékeket 9 hónapok korukban 90—100 kr. elősúllyal adják el.

Ezen tényekkel szemben a magyar mangaliza jövedelmezősége eltőrpül, s csak egyetlen egy előnye hozható fel, hogy a legelőt kitűnően értekesíti. Késétségbe vonni ezt nem is lehet, s éppen ezért palgásos volna a mangaliza sertést az ország területéről ugyancsak kiküszöbölni, mert a mangaliza sertés, a melynek a gazdasági viszonyok külterjesek, még sokáig szükség van erre az edzett, legelőt jól értekesítő sertésre. Azonban igen téves hit az, hogy a nyugat-európai sertések legelő értekesítésére egyáltalán nem válnak. Magam is félfelgietem hozsólton énnek kerestül egy berkshirei nyáját, a mely koczával együtt a magyar sertésnél mindegy legelőn járt, a zért mégis igen szépen diszletet, mert a legelő milyenséghöz mérten kapott istállóban is takarmányt. Arra utalni az angol sertést, hogy kizárólag legelőt keresse meg elegendő, persze hogy nem lehet.

Az eddig említett hátrányokon kívül még egy másik hiba is van a magyar sertésnél az l. h. hogy túlságosan zsíros hús szolgáltat. Eddig ez nem volt baj, mert a zsirt nagy keresték, s igen nagy mennyiségben szállították kifiződre is. Kétféle azonban, hogy olyan nagy mennyiségű zsirt tudnak a jövőben értekesíteni mint amennyit értekesítünk a sertésünk felepte első húsát. A külföldi különösen pedig Németország s Ausztria sertésenyésztése, száma és minősége rendkívül fejlődik, de vajta termelő

tejgazdaságok is napról-napra szaporodnak nálunk is, s a vaj alig drágább a sertésárral, a melynek természetes következménye, hogy a minek névelésének a vaj jobban megféle, hovatovább inkább ahogy fokozni nyulni. Ellenben a jobb minőségű sertésűs fogyasztása mindinkább terjed, s valószínű, hogy a jövőben éppen ebben az irányban fogunk összeköttetés-képesítést látni a külfölddel, mert főleg a nagyvárosok sertésűsfogyasztása óriásilag növekedik. Olvasom éppen a lapokban, hogy angol üzletemberek jártak Budapestben, hogy itt sertésűskivitelű üzletet létesítsenek Londonban.

Hárhoz hánnyuk és vetjük is a dolgot, végeredményként arra a meggyőződésre kell jutnunk, hogy a jövő érdekében bár most meg kell kezdenünk sertésállományunk javítását. Csak az a kérdés, hogyan miként eszekeledjük ezt meg okosan. Részméről a következők vétném legézszerűbben megoldani a kérdést.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Ifj. Sperzon Pal.

Néhány szó a „Zehetmayer“-féle cukorrépaféjához gépről.

A „Kistelep“ f. évi 64. számában bemutatott „Zehetmayer“-féle répaféjához géppé használatát által a cukorrépatermelőknek 10—15%-nyi terméshöbület helyetleltik kitálatása, felteve ha a cukorgyárak az ezen hómódo rendszer szerint kelet és ezáltal minőségileg némileg értékelenebbé válj cukorrépát előfognak.

A cukorrépának iyi módon okozott kisebb értéke a fentebb idézett cikk nyomán a cukorrépa cukortartalma egy százaléknak töredékebe volna megállapítható.

Ezen minőség, illetve értékössökének iyi módon megállapítása elégtelen, miután a megismertelt hómódozt mód a répának meg nem felelő megnevelése, talviszonyok és időjárás hatása által meg lényegesebb különbségetek is okozhat. Hisz kötődömös, hogy a répaféj több nem cukortartalma anyagot tartalmaz, mint a répának egyéb testrésze és ezáltal a földgazdái költséget tetemesen szaporítja. De ennél is kedvezőlenebb lehet még az arány akkor, amidőn általállítottmal való fejtrágyázás, leveletgörség vagy jégvérség okozta káros befolyás következtében a répaféj annyira kifejeződik, hogy a répának 40—50%-át is képezi. Amidőn magában véve a földfejőség már értékössökent jelent, akkor a fenn esettelt esetek bármilyké a Zehetmayer-féle géppé alkalmazása mellett a földfejőség iyi nyomhatja a cukorrépát. Hogy pedig a cukorrépának hajlama van oly albnormis répa-fejékösdőshez, és hogy ezáltal nagyon alárendelt minőségű répát szolgáltat, arról a termelők és a cukorgyárak egyaránt szomorú tapasztalatokkal szerzeket az 1896-97. évben.

Azon feltétel, hogy a földfejőség és a Morsvaországban a Zehetmayer-féle géppel hómódozt répát a gyárak előfognak, hazai viszonyainkra mérve nem lehet, miután a nevezett országokban termelt cukorrépa általában véve 2, sőt 3%-nyi nagyobb cukortartalomal bír, mint a magyarországi és már ezáltal esziként a répaféj a többi-kegyéb répaéknak cukortartalma közt különbözteti. Ott a répát cukortartalma és a nyers cukorral alapján fizetik, míg a hazai gyáraknál az elszámolás éleget megállapított ár szerint történik. Ha tehát ezen előjárás szerint a répaféj meg is marad, akkor ez is polarizálattik és nyagsága nagyobb lesz, több-kegyéb befolyás, például a polarizációzt is, de egyidejűleg a répának az árát is, holott az lényegesen meg alábbítva.

Tekintettel az utolsó évek nyomott nyers-cukorárának fent érintett elszámolási feltételeket illetet a külföldi gyárak jóval kevesebbet fizettek 2—3%-kal jobb répáért, mint a hazaiak előtte meghatározott ár mellett, miután a cukorrépa az utóbbi évek mostoha időjárásának hatása által éppen úgy szenvedett minőségileg, mint a kalászos, vagy más gabonás termények. S ha Német-, Cseh- és Morvaország állottal mégis átvezik a Zehetmayer-féle hómódozt kelet cukorrépát, akkor ez csak az által magyarázható, hogy ott a répatermelők a féjlet szorint úgy a répának rosszabb minőségű, mint a nyomott nyers cukorból kifolyó konkurrenzálban részesülnek, a gyárak állapottsága türelhetőbbé válik.

Általában véve nincsen igazolva azon törvökés, hogy a répa minőségének rovására lényegesebb kis terméshöbület teremtsünk. Azon okoskéri cukorrépatermelőkkel, kiknél a 150—200 mm. k. holdankénti hozam a rendszer közt tartozik, a Zehetmayer-féle hómódo aligha lesz mérvadó, de viszont azon termelőknek, kik a holdankénti rendszeren csak 70—80 q répát szokott termelni, vajmi keveset fog használni, miután ezen gépnél is oly árnyóadalmak vannak, melyek az érintett czikkben felsorolt előnyeit jóval csökkentik.

Többi közt úgy látszik, hogy a Zehetmayer-féle répaféjhez géppel a munkaképességét által a répa párologása, illetve gyorsabb kiszáradása elő lesz mozdítva és a bevermelésre is alkalmatlanabbá fog válni. Vegül pedig a répaféjnek előfognálása által sok jó takarmányt fog veszíteni a termelő, míg ellenben a répaféjforrást későbbi felrakarmányozásra képes sem lesz konzerválni.

Mindezek folytán nincsen igazolva azon feltevés, hogy a hazai cukorgyárak a répának vízszintes lejáratású a jövőben álljanak.

Rp.

A gazdák és a buza ára. *)

Ita: Ruhland Gustán.

Az ideit búzát a gazdák ma még, bár a határidőre ára hanyatlóban van, aránylag előnyösen értékesíthetik.

Az ezidei aratásról szóló s éppen a nemzetközi gabonakereskedelméi nagy szaklapjai, vagy világlapjai részéről ismétletlen is javított statisztika újból és újból csak azt fogja, hogy az 1898. évben buzaüzemtelezőről szó sem lehet.

A világ buzaüzemtele, az utolsó 8 évet két részre osztva, 1891—94. évekre átlagban 273 millió quarter (1 quarter = 2908 hl). Ha ehhez a régi terméskén augusztus elséjén látható készlettel hozzászámítjuk, az tünik ki, hogy a fogyasztásra felhasználható a következő buzaüzemtelezőssé állottak rendelkezésre: (1 bushel = 0-352 hl).

1894 1895 1896 1897 1898. évben
344 221 308 484 377 millió.

Ezen a termelés és fogyasztás között levő arány tehát semmi szin alatt sem igazolja azon bözriánerke törvökésének helyességét és jögségssé, a kik azon vannak, hogy a nagy világbuzaüzemtele a buza arát az 1894. évi legelőnyösebbé szinóvára leszerzik. Ezen meggyőződésről tőt magának úgy a tongeren túl, mint az európai mezőgazdák között is, és mindenütt azon látható egykezteltel találkoznak, hogy a kész árát lehetőleg vissza kell tartani.

Az aug. 1. buzakészleteknek a még idézett soha nem tapasztalt rendkívül lepadása jutata a termelő meggyőződését a készárát illetőleg, hogy azon ögrégi és éltáthathatlan öngyűt érvényesítik, hogy a buzaárak megállapítására befolyást gyakorolhassanak.

*) Ruhland G. kitűnő agrárjól ismeri elődök s időszerűsége miatt a Magyarországi Sieny-örnek most megjelent szeptemberi füzetéből vettük át.

A bairse-re spekuláló bécsi és budapesti bözriánerke ebben vonatkozóan jótékony megvárású látták, a melynek segítségével eddig sikerült a buza árát, jóformán készáru nélküli, papirbuzákkal lenyomni.

Osze jobbak voltak az árak. De a Duna mentén élő gazdák nem mutatkoztak eléggé szilárdnak, készáru szállítanak délkébe lón, és ezzel az árak nyomban meglenk lesteek.

Sokkal nagyobb szabásuk ugyanezen jelenségék az amerikai Egyesült-Államokban, mert a bostoni, falidellai és newyorki nagy bankok az óriási idele buzaüzemtele hírére úgy rendezkedtek be, hogy pénzártaiként a farmer-merkek buzaüzemtelezt felé hozhassák mozgása. Casghogy nyugaton a farmernek nem kívánják segítségüket s így amaz öszeztek tétlenül hevernek a bankokban.

Az Egyesült-Államok központjában dolgozó bözrek sozva vannak ahhoz, hogy az új terméskén mintegy negyed részét az első 6 héton kezthik bekapni.

A Chicago és környékbeli bairsepe körzletén korlátnál tehát állandóan hanyatló árakon börtánlanul blanco eladások csináltak. Azonban a farmernek az ennek megfelelő óriási szállítóssá elmaradtak. Hogy tehát azon rengeteg eladásokat az európaii vevőknek fedezték az amugy is alig látható régi készletekre kellett magukat vetniük.

Északamerikai a buzaárak hirtelen, ezen év július 1-től augusztus 13-ig, a mult évhez képest a következő volt:

	1898.	1897.
látható buzakészlet jul. 1-én	18.069,000	25.730,000
látható buzakészlet aug. 13-án	9.892,000	22.245,000
számlált buzaüzemtelezőssé a belföldi 10 legnagyobb piacon július 1-től augusztus 13-ig 14.227,708	22.032,596	
buzaüzemtelezőssé szállítási buzaüzemtelezőssé 10 piacban augusztus 1-én	5.771,426	6.533,524
összesen az ideig		
eladt a 10 legnagyobb piacon július 1-től augusztus 13-ig volt	19.996,134	25.568,020

Ezen a mult évérinél 36%-al kisebb buzaüzemtelezőssé annak inkább kihívja figyelmünket, men az ideig az Egyesült-Államokban tudvalegőleg 60 millió bushellel van nagyobb buzaüzemtele a tavalyinál.

A bözrek tudósításai behatóan foglalkoznak is ezen egészen új és váratlan jelenséggel, hogy az északamerikai farmernek ma egyszerre nem hajlandók már buzaárakat az árak való beleszállás nélkül eladni, így tárul előbbük azon felette érdekes és idig szokatlan kiidelem, melyben a határidő bözrekén majdnem állandóan uralkodó bairsepart és a farmerek állanak egymással szemben.

A malmosok, kik ezen harczkimenetelére ma minden várhatatlan tovább, még alig van az ideig, momentán a készárát, a bözri árérjegyzésen felül fizetik a kívánt árát. Miután éppen ezen időszakban július 1-től augusztus 13-ig, a buzaüzemtelezőssé állandóan 37.500.000 bushel maradt, míg a buza export csak 18 bushellel rogt, ezért ma a készáru forgalmát tekintetében éppen a világ legnagyobb bözri árát, lassankint a felsőszáraz, Észak-Amerikában ugyanezen időben, midőn a belföldi 10 legnagyobb bözriánerke az 19 millió bushellel búzát szállítottak, 55 millió bushellel közvetlenül a termelőktől a fogyasztók kezébe.

Rendkívül érdekes számok ezek a még mindig uralkodó és nagyképűsödő tudomány előtétlek megvilágítására, de egyuttal megismerésükre annak a minden eszközzel, sőt erőszakkal fentartott nézetnek, hogy a

nagy természetűök és a nagy játkészségűek természetűök. 2 Nap-mű, mellesz habarításra már a ma modern internaciális versenykreskedelembe abszolte nélkülözhetetlen lennének.

És mit mivelnek a nagy északiamerikai természetűök? Nap-mű, mellesz habarításra már a ma modern internaciális versenykreskedelembe abszolte nélkülözhetetlen lennének.

Ily módon a vállalt nagyteljesítményű rendelkezés, hazapushallás, nagy buzakirások azt hiszik, hogy elegendő megjelűszi a fajúsi termelőkét, hogy őket a momentán jobb árak és a későbben billáló alacsonyabb buzakirál által teremtett kilátások között eladassora bírják s annyi kész buzát kapjanak a szeptember utolsó utómora, amennyi őrre kitészik leghosszabbára azon a napon okvetlenül szükségesek van. Ha tehát ezen igazán teljesen lekelten és vakmerő játék sikerül (s fortélyba ama börzészmernek már régóta jól beletanultak), azon eszerint az egész világ sok száz millió gazdájának és buzatermelőjének áldozata néhány száz vakmerő professzionistának áldozata, illetve az egyes államok börzédrevelényeit varrót, világot fosztogató kufárnak, kinek semmiféle árjuk és a terelésben semmi részük sincsen, a buza árát saját zsebük javára és a termelők végtelen megortására korlátlanul diktálják.

Ezen igazán semmivel sem indokolt mák baisesz mozgalom utólag jánst csak odatörökösök, hogy egy még előnyösebb Corner-teremtsem, mint aminőt a tavaszon élveztek.

Igy kell hol a mezőgazdának, hol az éhező népnek elvérezni és retetenes nag az adozatokat hozni, mert állandó közepes természetűáraink nincsenek.

A ki a világbuzapiacra eme helyzetet beállítja és felsmeri, az a gabonatermelők többé, hogy daczára e kelletlen visszalökésnek és határtalan kifosztogatásnak, a gazdák még ma is urai lehetnek a közpárti. Mit azt a gazdának, ha hitel és helytartási intézmény igénybevételével buzajuk október 1-ig rakatáron fekszik és nem dobják azt árlesziorító eszköztől a börzészmer kezébe.

Ezen izomlelkem szemben nem lesz ártalmukra a szövetkezés. Mielhyt azonban a gazdák meguket azon egyesülésre, azon saját érdekeiket védő szövetkezésre elhatározzák, a világnak valamennyi nagy természetűörzője a falhoz van szorítva és ez esetben a baisesse spekuláló nemzetközi üzér, a spekuláment utóm napján, vesztésképpően, előzérkényen feltákkálkülömbözöttet fogának fizetni, hogy vakmerő mesterségüköt jó időre el menne a kedvük.

Tehát a jelen esetben némik tartozkodással és egyesüléssel a termelőgazdák egyszerre visszarúbják a jogukat a gabonatermelőknek. Ezzel nemcsak az állandó közép gabonárákat biztosíthatnak és honosíthatnak meg, hanem saját nyugodt existenciájuk mellett a terelésüket, munkájából elő néprétegek jobb megéltetésére is nagy vívmányokat érhetnek el.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Ausztria, a német mezőgazdák értekezése Biebsen. Muklóer megkezdte a múlt szombat a német gazdák „Landwirtschaftliche Woche” című által Biebsen értekezletét jöttök össze. A sok elhangzottat jóváírásnál közeli érdekesnek tartjuk *Hochentum* lovgának beszédét kivonatossan közölni, ki a közép-európai mezőgazdák érdekek közöségében találva, a tengerentúli verseny elhártására közös akcióra szóló fel. Nézetük 6 már a budapesti mezőgazdasági Kongresszus alkalmával is kifejtette, midőn azt hangoztatták, miszerint a tengerentúli államok erősenye elleni közös eljárás csakis akkor ve-

zet sikerre, ha az egyes államok megtartják teljesen gazdasági önállóságukat. Ugyanilyen gondolatmenetet nyilvánított az utána következő szónok *Klapper E.* ur is, ki azt mondta, nem oda kellene törekedni, hogy a közép-európai államok egymás között gyorrapadást a gazdasági védelem, hanem szervezkedni kellene, hogy a tengerentúli termékek ellen közös harcra folytathassanak, prohibítív rendszabályokat siettetnek közös kiküszöbölését. A közös akció annál inkább sikerre vezetethet, mert hisz eddig már egy magányos állam, Franciaország még is mutatta az Egyesült-Államokkal szemben, ha hogy ezek csúdtólátást, hogy teljesen kell eljárni s abban az esetben még a nagyhatalom Amerikával szemben is meglehet mutani, miszerint a saját érdeket mily hatatósan lehet védeni.

A német gazdák közül sokan osztották *Hoffmann* beszédét s azt gondolták, hogy az általuk elvetett mag a porosz gazdákhoz valódatos talajt találja. Legálabb a porosz *Dund* kiküldötté, *Endel* örnagy szavaiból azt lehetett érteni, ki lyformán zárta beszédét:

„Ismételve köszönetemet fejezem ki a szives meghívásért. Vegyek tudomásul azt, azáltal, hogy itt miszerint a német mezőgazdák, hogy önkökel vállalvotté körüjnének, az önököt s bennünket fenyegető nagy veszély ellen, amelynek neve: „a tengerentúli verseny”. Kiváncsi vagyok rá, hogy a nagy tizt heve nem bizonyul-e szalmaingnak?”

Németország, a spanyol-amerikai békeközvetítő ülésezt s azt követő beszéd. A német mezőgazdák mindinkább agódnak a fölött, hogy most, miután *Cuba* az amerikaiá birtokba ment át, az azt a köztermelést a hatalmas amerikai tőke oly rendkívül felfogja virágzótnai, hogy az európai cukornak leküzdhetlen versenyterítára akad halom. Szeretik ugyan magokat árval elállatni miszerint a nézőközök nem bírja a cukoriparról készített termék jó minőségét, mert ha a statisztikai adatokat nézzük, azt látjuk, miszerint igaz ugyan, miszerint a répacukorból többet fogyasztanak, mint a maszkból, csakhogy tudni kell azt is, hogy az amerikai cukor csak áthozott kis töredéke van számitásba, holott az egész világban az amerikai nem mutatjuk ki. A hollandi lapok kivételesen közölték, miszerint a nézőközök évi termelése éviösszesen 6,900,000 tonna; más meg az ehhez a számhoz még *Cuba* termelését is hozzávesszük, alban az esetben kiviláglik, miszerint összesen 7,700,000 tonnányi termelnek belőle; holott tudjuk, hogy a répacukorból 4,700,000 tonnyal produkálnak évente. A német cukorgyártás már eddig is sokat szenvedett volna a többi államok versenyétől. Ha *Cuba* tényleg amerikai köztermelő provinciává lesz, kétségbe, miszerint rossz napjai lesznek a német cukorgyártásoknak. A tavalyi frankfurti értekezleten a német közpárti vezetés a nyáron behozott differenzálást vámtól, melylyel az amerikai prémiumozott cukrot süjtötték, valamint az ausztriai cukorkartelt még csak kihaveztet valahogy, de a jövő éppén nem mosolyog biztatóan. Hogy a vásárgyőzelem Vann. A jövőben összejön a közpárti differenzia orvoshallan valamit, az már senki sem hiszi el, hanem vannak, kik abban látják az általános remediumot, az a belsőli cukor-fogyasztást illeti, mit ugy vélnék elérni, hogy a „thévaom” tanácsajók megszűntén. Az államak éviösszesen e czimen 2 1/2 millió belevetnek. A jövőben az általános közpárti fogasztást emelje! Németországban egy személyre csak 1/3 font tha esik évente, holott a vámentes tha hazájában — Amerikában — 2 fontot számitanak fejenként. Az hiszik tehát, ha azt is törlik a thévaomtól, a fogyasztás órási arányban fogna emelkedni.

Vann. A jövőben török is számba hozták, mert annak élvezete még több cukor-fogyasztással jár. Dehát miután Németország a kávéipartól révén 54 millió márká évi jövedelmét húz, belátható, hogy arról a cukor-

fogyasztás emelésének kedvezőt bizony aligha fog lemondani. Akád nemzedgára, ki a cukor-fogyasztást olyformán gondolja emelhetni, hogy a cukorkonzumot a hadsereg élelmezésénél kívánja fokoztatni.

Az észak-szlovéniai hadgyakorlatok alkalmával tavaly ugyancsak a magyok fel-fedezésre jöttek, miszerint a cukor-élesztett katonák a gyakorlatok fáradsámat, a hőséget, szomszójogot sat. sokkal jobban képesek elviselni, mint azok, kik az nem élesztették. Ugyancs ez nézettel valjia a nagy német gazdasági szakiro is: *Meerker*. A német szárazföldi hadsereg a tisztellomány számitása nélkül — 562,000 emberből áll. Ha mindegyiknek adnak naponta 15 grammnyi, abban az esetben a hadsereg naponta 8500 kgrmot fogyaszt, a mi egy évben 62,000 métermázsnyi kvantumnak felel meg. lyformán jelentékenyen emeltetnek a fogyasztás, azáltal, hogy az állam bevételből egy garasnyi csökkenést okoznak.

Franciaország, a mezőgazdák munkások nyugdíjintéze. A Mareno Inferieur megyei gazdák s gazdasági szövetkezetek oly segítő egyesületet alkot meg, mely a 65 évét betöltött mezel munkásnak életfogytig nyugdíjat biztosítja. A közpárti ügyminiszter ez-ézősziórt már helyben is hagyta. Az alapító a következőkkel lesz összefüggő:

1. A tagok által fizendő 2 franknyi beiratkozási díjból.

2. Az 5 frankyi tagsági díjból.

3. A 10 frank minimum tisztelet-tagsági díjból, mely a teljes-tisztelet tagsági díj 100 frankban lett megállapítva.

4. Abból az alpból, mely a kamatok révén a pénzár javára esik.

5. Azon kegyes adományokból, melyek elfogadásra az illetékes hatóság által engedélyezett.

A szubvenziókból, melyeket az állam, a megye, a községek, a gazdasági szövetkezetek s másféle társulatok.

Kivételés esetekben az intézet fel van jogosítva, hogy már 50 éves kortól kezdve adja az évi segélyt arra érdemes tagjainak, föl-téve, hogy az illető 15 évig tagsági díjat fizetett. A nyugdíj összegét az illető mezőgazdász mezei munkáit, ha 65 évét betöltötte s az 60 évest, ki kizárólag tudja munkaképtelenségét igazolni.

A nyugdíjak oly részarányos kiosztást nyernek, hogy a tagok mindegyének érdekei méltánylással nyerszenek. A nyugdíjat minden évenegyen felvett fizetik ki. A nyugdíj sem ruházható át másra, sem feloldású tárgyát nem képezheti — egész 360 frank erejéig.

A nyugdíj magassága azon kulcs szerint szabályozott, hogy a pénzár tőkeje minő évi jövedelmét vet, azonkívül a nyugdíjazandó minő régóta a tag, a mennyi tagsági díjat s ki többszörös tagsági díjat fizet, az megilleti az díjleltételek is számitást, ahány tagsági díjat fizetett, azonban a nyugdíj magassága egy személy után, semmi szin alatt sem lehet magasabb 360 franknál, amint azt az 1898. évi ápril elsején hozott törvény is körülírja.

Az idő óta a munkaképtelenség tagjának pénzbeli segély nyújtását, melynek magassagát a társulati közgyűlés határozza meg. A nevezett megyében szervezett ezen intézmény éviösszesen épen 4000 tagot számlál, mely szám elégséges, hogy az agkokat segélyezze ezen egyesület vírázóznál folytatthassa üzletmenetét megenyázás és földművelés munkások minden természetű jóitokányai intézményét minden egyes alkalommal azért ismeret-tetjük, mert a hasonló megteremtését nálunk is szeretnénk idővözölni.

Belgium, A katonaság gazdasági tanfolyama. Lapunk 38-ik számban megjelent számban megemlíttük a katonaság általános tanfolyamát, melyben katonaságok gazdasági tanfolyamát öhajták megnevezni. Most Franciaországban a Mayenneben állomásozó 130-ik gyalogrezd kapitányja, *Coete* azon fíradók-

hogy a franczia tanácsok részesele gazdasági szakosztályok. A porosz *Landwirtschaftlicher* április 27-én, *Gosler* hadügyminiszterhez petíziót intéz, melyben a katonaság részére gazdasági tanfolyam nyitását kéri, mely egy mezőgazdasági gyakorlásra utaló legénység a szolgálat ideje alatt eredeti foglalkozását ne felejtse. Műtán a hadügyminiszterből tételt válasz érkezett, a német gazdák körében az vizsztatásról szült. A francziák s németek a *belga katonaságnál dívalos gazdasági tanfolyam* felállítását hajtották. Lássuk azt közelebbről, röviden vázolva. A belgák törvénye, mely a katonaság gazdasági tanfolyamának megtartását rendel el, 1890-ik évi törvényből tételt közzé. Az előadott tananyag a földmívelés-iskolák programjának felelt meg s minden katonára hallgathatta, ki engedélyt folyamodott.

A belga gazdák örvendtek az intézménynek, de örömtük nem soká tartott, mert a tanfolyam hallgatása nem lévén kötelező, nem volt látogaték. Oka egyrészt az is volt, hogy ideje nem jó volt mívelésztva, mert tavaszszal s nyáron tartatták.

Pontus akkori hadügyminiszter interpellált az ez ügyben, dehat a reklamációkat nem lett foganatja — a tanfolyamok látogatottsága gyérül, végre a tanfolyamok tartása is elmaradt.

Am a belgák új hadügyminisztere *Vandenpeperbroeck* mult év decz. 17-én reorganizálta a katonák gazdasági tanfolyamát ilyen formán:

A tanfolyamok megtartását csak azon ezredkekre rendelte el, amelyekből legalább is 20 haladt jelentkezik. A tanfolyamok tartását januárul, március hónapokig rendelte, melyek este 6 óráig tartanak. 5-én tételt közzé, egyórás előadást tartva. A helyőrségek-ből álló hallgatóság a közfélék kaszárnyáit termelbe rendelték s az előadók ott tartatták.

Az elméleti részt 20 leckében adták elő, de ugy, hogy azt a legénység érdeklődés engedélyezte, am a vilgítás s a fűtés költségét a közmunka s földmívelésügyi miniszterek viselték.

Az azéleti években létesített kísérleti telepeket feladták, azok helyett a katonaság a környékbeli jöhrmeve gazdasági kísérleti telepeket — nagyobb sikerrel. A *Berwick* és *Arlon* helyőrségben levő katonaság az élami kísérleti telepeket látogatták, melyek Belgiumban a legjelentősebbek.

Most a francziák a belgák intézményét ugy akarják megközelíteni meghonosítani, hogy 20 lecké helyett 40-et adhatnak elő évenként. Aztán minden előadás után a tanár kérdéseket intézve hallgatóiból a peritaktai anyagról. Végre, hogy a tanárnak a katonák előtt nagyobb tisztelet legyen, tisztá egyenruhát volna kötelező hordani. Az állami gazdasági kísérleti telepeket évenként oly sok végzett gazdász kerék, hogy a tartalékok tiszték között tanár képesítéssel bíró embereket találni csak nagy nehézdolog. Ha a francziák csakugyan behozzák a módosított belga szisztemát, biztos, hogy még másféle is fog az példára találni.

Az orosz *birka Franciaországban*. A francziák előszörinét aggóvva kísérék figyelemmel az az invázió, mely piacukat az orosz *birka* irasztja át a központi algi birka tenyésztést nagyon is komolyan veszélyezteti. Az oroszok ugyanis tömeges szövetkezés után szállítják birkájukat a francziáknak.

Az orosz birkavivelt tulajdonképp már 1889-ben kezdődött s 1894-ben már 28,000 darabot küldtek. A rákövetkező évben 34,000-re szaporodott bevételük. Az oroszok nagy kedvelést lehet konstataálni szállításukban. A birka főleg egész Kaukázusból érkezik s szállítási költségük egész a La Villette piaczig csak 21 frankba kerül, a franczia piacokon

meg átlagosan 38 frankért árulják darabját. Mint említették, csak az algi birka tenyésztés látszik a tömeges bevétel szervenél, mert az igazi franczia származású birka súlyosabb, korábban fejlődő, jobb minőségű léven, jobban is van fizetve. Mindez nem feszélyezi a francziákat abban, hogy képviselőikben utján követeljenek a birka tenyésztés Orszországi elővontékedést, a birkamport valamiképpen korlátozást célozva.

Amerika. Az amerikai mezőgazdasági prosperálása. A washingtoni mezőgazdasági hivatal legutóbb becsoztotta közre gazdasági statisztika kimutatást, melynek számadatai közzetevésre a látás miszerint az Egyesült Államok mezőgazdasága az 1897-ik évben az amerikai gazdákknál 9 milliárd 530,705,532 koronányi jövedelmét biztosította. Az óriási szám ékezőlőben fejezi ki, a vén Európának mily gazdasági hatalommal kell megküzdnie, hogy a verseny dacára egyensúlyát megtarthassa. Az amerikai gazda egy perczig sem habozik, hogy nagy összeget felteszen be földje megművelésére, hitelle meg olyan, mi- nőt sehol másfelé nem látunk a világon. Azon- fél a jelentés még arról is beszámol, miszerint a tengerentúli gazdák az állam részé- ről kölcsönök is vannak állapítva:

Föld nem fizet adót, a kénstár most oly hatalmas védőmunkát utalmazza, hogy a külföldi termékek versenye ártalmára nincsen. Már most új viszonyok mellett az európai gazda, hogy tartsa fenn magát, kit az adó változatos alakjai terhelnek s kinek a töké legyű eseten azért nem áll rendelkezésre, mert a pénzügytétel nem igen bizak föld termékenységeket csahatatlanságban. A tökéletes segédeszközök hiányát nem is kell említeni, amelyben mi szenvedünk, viszonytva felszerelésünket az amerikaiakhoz. Az utóbbiak csakis a napszámra drága, de hat énekkel ellátottak, így látjuk hogy a mezőgazdasági termékek szállítási díja csak felaknra mit nálunk. A folyami s tengeri szállítás főleg nevetesen olcsó, azonfélül ott a gazdasági kereskedelem szervezve van, holott nálunk zavarba jövrnek s forgalom definíziójánál — levén az annyira mo dern képzésű. Ez magyarázza meg, hogy a mívelés alatt álló terület rövid 30 év alatt hogy mutathatnak ki oly rengeteg haladást, melyet e táblázatos kimutatás igazol.

Mívelés alatt állott föld aereben:

	1868-ban	1897-ben
kukorica vetés	34,368,598	80,066,051
lyuk	15,424,496	39,469,096
zab	8,864,219	25,730,375
árpa	492,522	2,719,116

A haladás hitetelen, annyira fantasztikus — pedig a számok merev igazsággal győznek meg bárkit.

A jelentés még a legközelebbi időben megtörtént behozatalról s kivitelről számol el. Eltekintve az ipari termékek kiviteléről — megfigyezzük, miszerint 1890-ban 256 millió a lehányi mezőgazdasági termékekért exportáltak az amerikaiak, mely kivetelet 30 évről keltőben — 1890-ben — már 620 millió dollárra emeltek fel. De már az 1897—98-ik évben — a kereskedelmi évet júliusától janusig értvén — 854 dollár értéket exportáltak, vagyis 4 milliárd 270 millió koronányt!

A lehányi mezőgazdaság az egész világot elársztják termékekkel, arra meg gondja van az államnak, hogy az idegen tengeri inváziója ellen lehetőleg hatalmas védvámokkal védekezzen. Így érthető, hogy az 1895—96-ik években bevitt 770 millió dollárról a most feljött kereskedelmi évből 610 millióra szült a kivétel. De nincs semmi eszsa, már azelőtt midőn az amerikaiak minden szükségletüket maguk állítván elő, semmit sem fogtak már a külföldi szükségéim s csak akkor fogják be- látni, micsoda lezkebbé részesülnek az ő ré-

sztőlük. Egy európai német lap az írja olvassók, hogy valamennyi író-olvasó tudná meggyeze jól meg magának az amerikai gazdaság haladásáról mondottakat s így szivielék meg azt, hogy abból tanulságot is vonhassanak.

IRODALOM.

„Segédkönyv a takarmánykezelés kiszámításához.” (Összeállította K. Ruffy Pál, urad. jószágfelügyelő, Kapráto szerzőnél Alsó-Lendvén. Ára 2 ft.)

Mikor az új szobanőgőző mű szerzője 10 estendő előtt „Kules a takarmánykezelés” emésztő tápanyag tartalmának kiszámításához” című munkáját közzetebocsátotta, vajmi kevesen voltak meg hazánkban olyanok, akik a tápanyagelmélet figyelembevételével ottették állataikat s merem állítani, hogy a „Kisföld”-nek köszönhető, hogy az ilyen takarmányozás a műveltebb gazdák istállóiban hova-otvább mindinkább befészekelte magát, mert ez a lap buzdított következteléseire az így öszerző takarmányozás gyakorlatba vételére s ez világiostól le a gazdákönözösgét a takarmányszabványoknak ill alapon való összehasonlításra. De kétségesen be kell ismernünk, hogy ebben Ruffy íment jelzett művének is jelentékeny része volt, mert egyszerűsítette s feletlen megkönnyítette az idió rábó és türelmet öő számitásoktól való felmentéssel a takarmány- recept csinálást. Ilyen könyv — mint tudjuk — a Wolff-féle tülk alapján készült s ez a most szobahozottatól egyelőre jó gyakorlatiasabb, hogy több helyen $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ és sok helyen 10-nél több kilóval is számolt. Felügassunk az, hogy ez *kezdőben* szükséges volt, most azonban már erre vonatkozó ismeretek márunk is haladnak, nézzünk szerint is elégséges $\frac{1}{2}$ kilótló 10-ig tünnetni fel az egyes takarmányok tápanyag tartalmát, mert az ezen álló és felül levő mennyiségek kiszámítása már a nyert adatok alapján egészen könnyű és kevés időt igényel.

Ismeretes hogy Ruffy akkor, mikor Dr. Dietrich és Dr. König tabellái különösen Cselkő és Kosutány „Takarmányozást” a révén álltal is ismeretesekké váltak (feltevőben énél, hogy nemcsak átlagos, hanem maximális s minimális számadatokat is felöltek), „Takarmányösszehállítási kulcs” címen átdolgozott számsorozatokat közzét az 1895-ben megjelent „A sertés javítása és hizlaltása” című művében s ez táblázatok tulajdonképpen azok, amelyek most már külön füzetben ismét napvilágot láttak.

Az igen jó kiállítású, 84 oldalra terjedő füzetben az egyes tápanyagok 10-ig megadott juhok és sertések napi takarmány szükségletét s aztán nem kevesebb, mint 140-féle takarmánynak és eleségnek közli — ügyes táblázatokba foglalva — emésztőhő alktrészét, maximális, minimális és átlagos számbanban $\frac{1}{2}$ kilótló 10-ig terjedő mennyiségű vonatkozóan is egyben mindent jelzi a nyers tápanyag-ért is.

A hármas számadatokat, szemben Wolff egyes számadatával, kétségtelenül meg van az az előnye, hogy a gazda takarmányainak előre megbírtat minőségégek képest majd az átlagos, majd a maximális vagy minimális számadatokat veheti be kalkulációjába s ezért határozottan állíthatjuk, hogy az első munkát éként átdolgozni helyes volt.

Szerző nem tette feladatává utmutatást adni arra, hogy *mi hál az eljárás a takarmányreceptek összeállításhoz*. Igaz, hogy köztük sok helyen feljegyzés is van, de kétségtelen, hogy nagybőcsi segédkönyv csak nyert volna becsben és gyakorlati használhatóságban, ha erre nézve is foglalatnék benne felvilágosítás. Mert beismerjük, hogy erre ma már szükségünk sok gazdának nincs,

de merjük állítani, hogy több az oly gazda, akinek erre is szüksége van. Kérünk kellő háttérrel a szerzők részéről az esetleges módosítás kiadást — már a könyv kelendőssége érdekében is — ezzel pótolja annak hiányát, mivel ímént idézett műve „A sertés javítása stb.”-ben az új könyv táblázatait is befoglalhatnák az ára — 160 oldányi terjedelme dacára — szintén csak 1 forint új, mint a könyvé, mely pedig — mint jelöltük — csak 84 oldányi, tehát félakkora terjedelmű.

Bár a számlásokban nagyobb zavarra és a takarmányozásokban lényegesebb hibákra okot nem ad, mégis jó volna az esetleges 2-ik kiadást arval is pótolni, hogy az ezredrészekre vonatkozó számok is kiteljenek, mert pl. — hogy a sok közül csak egy példát idézzünk — nem jól veszi ki magát a a tökéletesen korrekt számadat akadályozza is, hogy mondjuk, a beveremlét csakamélt 1/2 s. és 2 kilójánál a fehérje átlaga így van jelgezve: 0'004, 0'008, 0'016, de már a 3 s. kb. költés csak így: 0'02, 0'03, 0'04, 0'04, 0'06, 0'06, 0'07, 0'08, abszurd, hogy volna pl. a költészerfeledő 0'02-nél, 0'04 és illőleg (a 6 kilónál) 0'048.

A mondatokból világosan érthető, hogy mi Ruffy e segédkönyvet olyannak tartjuk, amely a takarmányozókat készítő gazdáinknak kitűnő segédanyagot tesz a azért azt jó lehi-merevvel ajánljuk is.

b. V. H. LSZEKRENY

Kérdések.

368. kérdés. Melyik a legjobb és egyszerűsmdn a praktikus könyv, melyből a magyar viszonyokhoz képest a mezőgazdasági szeszgyártást tanulmányozni lehet? **H. F.**

369. kérdés. Tehénestészetben a ragályos elvetés 2 év óta pusztít. A Monostori tanár által ajánlott irrigálás és az istállók gyakori és alapos fertőtlenítése dacára, nem tudok e bajtól megszabadulni.

Egy gazdaságomnál halottak, ha pedig egy hasonló baj által sújtott természetben igen jó sikerrel a higanyszulfid injekciót használták. Kérek szives felvilágosítást, vajjon ajánlható-e az eljárás és mily módon? **Sz. Háza.**

370. kérdés. Gazdaságunkban a szőlő a legszorgalmasan külön választva van számadásilag; miért is kérdem, hogy egy métermázsba kitűnő érett pöbblőtrágyát mily árában számíthatok fel a szőlőnek? **G. B.**

Miután gazdaság a fuvart is adja és egy kocsi a hegyre naponta csak 35-40 q t képes felhordani a kocsi, kocsis és 10 értéket mennyire számítanak? **P. V.**

371. kérdés. Tanácsos-e most a tavaszaki al szánt földeket (répa, tenacsi, magbűköny) stb. repce II-jával bevetni, a tél folyamán legeltetni és tavaszszál zöldrágya gyantát alásztani. Nem szened-e a föld tápanyagában illetve erőjében? Lesz-e trágyázó hatása a zölden alásztánoti repce? **M. L.**

372. kérdés. Gazdaságunkban jó hírű magyar gulya van, melyet az országos törzskönyvbe is szándékunk van bejelenteni, szives felvilágosítást kérek arra nézve, hogy mely kéri, illetve micsoda eljárás követendő a bejelentésnél? **Cz. F.**

373. kérdés. Kérek felvilágosítást tapasztalattal bíró gazdaságaimról, hogy angol és magyar mangulca sortések kereszteléséből előállított egyedek a vész ellen nagyobb ellenállással bírnak-e, mint a tisztavérű magyarrája, melyek ill. keresztelésének előnyei s melyek hátrányai. **S. B.**

Feleletek.

Mezőgazdasági szeszgyártási munka. (Felelet a 368. sz. kérdésre.) A mezőgazdasági szeszgyártás tanulmányozására mint legjobb és egyszerűsmdn lepraktikusabb magyar nyelven megjelent könyvet ajánlom az OMGE. könyvkönyv-dárlalála által kiadott „A gazdasági szeszgyártás kézikönyve” című munkát. Írták Dr. Kosutány Tamás és Lázár L. Pál.

Eljárás a járványos elvetésnél. (Felelet a 369. számú kérdésre.) A járványos elvetés ellen az ezen lap hasábján ismelteltent ajánlott kezelés rendszerint eredményes szokott lenni s ha a kedvező eredmény elmarad, akkor az eljárás minden valószínűség szerint nem hajtható végre a kelő szabotossággal. Nem akartam ismétlésekbe hozzátolni, csak azt hangsúlyozzuk, hogy a betegnek elküldöttének, melyről kérdés van, vajjon a fenforog esetben tenyleg megtörtént-e, teljesnek kell lennie, úgy, hogy a ragályt emberek, vagy takarmányok se közvetítse, magát a mérítőt meg kell védeni, hogy meg ne fertőződjön folyadék nek a hüvelyt, hanem a méhüreget is jól öblögesse, azonkívül pedig az irrigálást elegendő hosszú ideig, legalább két hétig kell folytatni. Kevésbé fontos a folyadék megválasztása, ámbár azt tapasztaljuk, hogy a friss szublimátból 1-1000 arányban tenyleg igen jó hatást. Megemlítek még azt is, hogy a haj hamarabb szokott megszűlni olyan állományokban, hol az állatokat nem változtatják sokszor, mint ott, hol az elvetett tehének helyett minduntalan friss, fogékony állatokat szerzesnek be.

A jelen esetben mindeneszerint valamely hiba eszett a végrehajtás módjában s azért kell ajánlunk, hogy a kérdéstől valóban tapasztalt állatorvos tanácsát kérje ki, aki a helyszíni viszonyok számbavételével a végrehajtás módjától részletesen meg fogja jelölni. — y —

Az istállótrágya értéke. (Felelet a 370. kérdésre.) Az istállótrágya értéke azon természetből értékétől függ, melyet a gazdaságban szándékoltan istállótrágya eredményesen felhasználó kiindulva egy métermázsba kitűnő érett pöbblőtrágya értéke viszonyaink közt 25-30 krajczárra tehető. Egy lófogát évi tartási költség viszonyaink közt 600-700 forint tesz és évenként 280-300 munkanapra feltéve, esik egy egy munkanapra 2-2 1/2 forint. Napota 4 forint értékű szarva, egy kocsi trágáért pedig szállítással együtt 3-3 1/2 forinttal felezvethető. **Henssch Árpád.**

A repce miat zöldrágya. (Felelet a 371. kérdésre.) A repca és tengeri al szánt földeket legelőszertűbb öszszel jó mélyen felásztani, sőt a repca alá ezt öktüvelni meg kell tenni, különben jó répatérelésre nem számítunk. Ha az illető földet még a repcevel bevetették s az legelőllé használták, tavaszszál pedig zöldrágyával alszórták, tápanyagot ugyan nem sokat veszítenek, de mert letposztatták, nagyon megtömdnek s ezért tavaszszál rossz munkálataul lesznek. A repce mint zöldrágya, a talajnak csakis humuszát szorítja s ezért nem ajánlható zöldrágyává. **Cs. S.**

Tenyészállatok törzskönyvelése. (Felelet a 372. kérdésre.) Tenyészállatok országos, valamint magintörzskönyvelése nézve az Orsz. Törzskönyvelő Bizottság (Budapest, Üllői-út 25. Köztelek) szivesen szorgalmaz felvilágosításokkal. A ki állatait az Orsz. Törzskönyvbe bejelenteni óhajtja, közzéje a bejelentendő állatok darabszámát az Orsz. Törzskönyvelő Bizottsággal, mely ezután az illetőnek szabályoztat és megfelelő számú bejelentési lapot küld (minden egyes állarról külön lap töltendő ki.) A bejelentéshez az állatok tisztavérűségét igazoló okmányok csatolandók. Ilyenek külföldről származó állatoknál az eredeti járlatok a behozatali forvnyelvével együtt, beföldelendő, ha az Orsz. Törzskönyvbe felvett állatoktól származnak az orsz. törzskönyvi kivonatok; ha a bejelentendő állatok szülői nincsenek az O. T. zembé jegezve, vagy azok csak helyszíni szemle alapján vehetők fel, mely a bejelentő költségére eszközlőtetik. Így szemlék megtartására a bizottság valamilyen szakfőtér, legközelebb az illető kerületi mér. állattenyésztés felügyelői szék felkérte. A bejelentéssel egyidőben a törzskönyvi díj is beletendő, mely szarvasmarhánál 1 drb tenyészkiadót 3 frt, 1 drb telehőért 1 frt 50 kr. A bejelentett tenyészállatok utódait addig, míg azok tenyleg tenyészítésre nem alkalmasznak, semmi díj nem jár. **W. V.**

Keresztelés angol és magyar sertés között. (Felelet a 373. kérdésre.) Csak ímént a „Köztelek” f. évi 72. számban mondtunk véleményt a kérdésben. Sziveskedőkérem utána nézni s egyszerűsmdn figyelemmel kísélni lapunk má s legközelebbi számát, melyekben Kovács Béla gazd. tanácsot igazgató főtisztoségtól ezt a kérdést, nemkülönben a berkshiri sertés jávára döntvén új, mint mi az idézett 72-ik számban. **A**

VEGEYESEK.

Mai számunk tartalma:

Olal	
Az OMGE közlönyei.	1401
Ösz. lusszó-vésár.	— Országos stóráp-kiállítás — Felhívás.
Állattenyésztési és Állategészségügyi szakosztály ülése.	1401
Buza árának emelkedése. Sz. Z.	1402
A gazdák és a buza. Árt. <i>Ruhland Gustáv.</i>	1405
Növénytermelés.	
A burgonya téli elvetése. Sz. N. <i>János.</i>	1403
Állattenyésztés és állategészségügy.	
Magyarországi állattenyésztésnek jövője. Írtá: <i>Kordosi Béla.</i>	1404
Gazdasági építészet.	
Nehány szó a „Zehetmayer-féle cukorrépafej-hámozógépről. Írtá:	1405
Külföldi szemle.	1406
Iróhadalom.	
Segédkönyv a takarmányozókat kiszámításához. Írtá: Levelezőnk.	1408
Vegyesek.	1408
Kereskedelem, tözse.	1410
Budapesti gabonátözse. — Szesztétel. — A központi vásárcsarnok árujegyzése a magyban (en gros) adott élelmiszerek árairól. — Állatvásárlás. Budapesti szarvasmarvásár. — Budapesti juhvásár. — Bécsi sertésvásár.	1411
Szerkesztői Eszettek.	1411

Halálhír. Póka István, az erfi főkapitány halálfelügyelője folyó hó 25-én életének 70. évében meghalt.

Mezőgazdasági kiállítás Eperjesen. Mint már megírtuk, a Sárosmezei gazdasági egyesület f. évi ötödik hó 1., 2. és 3. napjain Eperjesen állatnász gazdasági állat, gép- és eszközkiállítás, továbbá gyümölcsösárral egybekötött gyümölcskiállítás rendez. Felhívjuk t. gazdátársaink figyelmét a rendkívül érdekesnek ígérkező kiállításra, mely a távol vidékek gazdáinak látogatására is méltán igény tarthat. A kiállítás megnyitását az Gazdasági Egyesület Országos Szövetségének képviselőiben *Bujanovich Sándor* OMGE. alelnök és *Szilassy Zoltán* szerkesztő-útkár jelennek meg.

Jegyzők a munkás-törvényről. Magyarország közegési és körjegyzőinek czévi közgyűlése előtérte elnöki jelentés az agrár szocializmussal is foglalkozván, rámutat arra, hogy a jegyzők egyesítése már 1894-ben figyelemmel az agrárszocializmus veszedelmére és sürős, melyreható intézkedéseket követelt, de a társadalom és a politika még sem akarta hallgatni. Ez mindenesetre, súlyosan latba eső kijelentés, a kormány terhelő mulasztásaiód mellett, de több jelentőség van ennél annak, amit a jelentés a munkás-törvényről mond. Mi — ugyanakkor — azt is kéri az életet a gyakorlatból ismerjük, könyvtelenek vagyunk kifejezést adni azon meggyőződésünknek, hogy komoly baj esetén a munkástörvény nem volna képes kielégíteni a hozzáfűzött reményeket. Az komoly szükség esetén nem lenne közmelegelősekre végrehajtható. Ennek oka egyedül közigazgatásunk hányos szervezetében rejlik. Képzelhető-e oly járási hatóság, mely a rendelkezésre álló erővel képes volna megfelelni azoknak a feladatoknak, a melyeket a munkás-törvény ráruház? Helytelen a törvénynek többek közt az az intézkedése — ezt a gyakorlatból is tudjuk, hogy a mezei munkásszállások esetében elbíráltatni jogát kivételt a jegyzők köréből. Az élet azt követeli, hogy a megsérült jogrend rögtön elégtételt kapjon s a központi sűrűlőcsök ne tereltesse a nagyobb bűn és jogesetek elbíráltására rendezett ügyosztályok elbékés eljárásának utreszőjébe. A munkástörvények kivételésetől illetétek tehát éppen az a testület táplál agyalgatók, mely e törvény-khatását első sorban hivatott figyelemmel kísérni. Tény, hogy a törvénynek egyik nagy gyevé-jét mutatott ré a jelentés, mert a bírásoknál nehezebbnek vagy munkáidokban, nehezebb esetekben egyszerűen lehetetlen helyzetet teremt, de nem kevésbé kemény diót ad a kor. A y kezébe a jelentés azon óhaja sem, hogy a járási hatóság mostani haktókat át kell helyezni a községi közigazgatás tevékenység körébe. További óhajok ezek. Ingyenes közvilágítás állítandó föl, a munkaképtelenné vált mezei munkások segítségének ügye megoldandó, szegényháza létesítendő; a munkások ügyes-bajos dolgai gyorsan elintézendő, a gazdasági és ipari hitelintézetek sűrűn fölállítandók. Ezeket említi föl a jelentés a mezei munkásszállások orvoslására gyánást s bár mindezekkel más oldalról jött óhajok révén alkalma nyílt már a közvéleménynek megismerkedni, csak örülhetünk, hogy azok életlehetőségeinek szükségessége illetékes körök részéről utalag megerősített nyrt.

Gazdasági munkások segítése. Megbízható forrásokból vett értesülés szerint a földművelésügyi miniszter *tervezésjavaslatot készített a balassai járási, nagy ópány közeli munkásokra vonatkozó gazdasági munkások segítése* vonatkozólag. A miniszternek az a szándéka, hogy ezt a nagy szociálpolitikai fontosságú javaslatot még ebben az évben az országgyűlés elé terjeszti, hogy a létesítendő országos munkás segélyezés a jövő évi folyamán már életbelehető legyen.

Közkiraklat a vidéken. Győrött, az ott létesítendő nagy-arányú közkiraklat rég vajdó kérdés megoldására költött. Ugyanakkor Győr város és a közkiraklat részvénység alapítás között már létrejött a szerződés s az a belügyminiszterhez is feltérjesztett; kitátság lévén pedig arra, hogy a belügyminiszter a szerződés jóváhagyja, a közkiraklat r. t. 1/4 millió forint alapítékével már legközelebb megalkulhat. — A Cseleghéti ipar és kereskedelem körében a természet- és árukereslet léteit, melyet még ez évben a forgalom rendelkezésre remél bocsáthatni s az építkezést már a legközelebbi napokban megkezdte.

Hibajegyzés. A „Közlelet” 76. számában „A marfai galloway-magyarverő marha”-n czikkben a H. Hízalasi mérlegben a kiadások egészege teljesen 2780 fr. 20 kr. ban van

feltüntetve, összeadván azonban a kiadás tételt, 3630 fr. 20 kr. jón ki. E tévedésre okot szolgáltatatló különbség a hibás szedés következtében állott elő; ugyanis a 3. alcikknek összes négy tételle, továbbá a 4., 6., 5. alcikknek összes négy tételére és nem a költőköltségre 1500 frtba, ugyanzíntén a 6. és 7. tételék együttes négy tételük ki 100 frtot.

VI fogyasztási szövetkezetek. Mióta a mezei munka csökkent, a szövetkezeti mozgalom egyre intenzívebb jellegűt ölt. Szeptember 14-én Felső-Szemeréden (Hontm.) alakult *Lóvinka* Oszkár és Vizsolyajsky Károly plébános kezdeményezésére fogyasztási szövetkezet, mely működését több községre fogja kiterjeszteni. A tagok száma már meghaladta a 300-at. Nagy-Ernyén (Maros-Tordam.) *Szabó György* plébános alapított szövetkezetet, mely szintén az egész környék érdekeit fogja szolgálni. Mindkét szövetkezet belépett a magyar gazdasági segély „Hanya” című fogyasztási és érdekvédelmi szövetkezetnek kötelékébe. Vasváron negyszázados mozgalom indult meg körletilek központi szövetkezetek alapítására. 11.000 frt tőke van jegyezve csak a vasváriak részéről. Tíz szomszédos község jelentette be a csatlakozást a mozgalomhoz. Szeptember 14-én a Rakos-Pálosán és Kőteleken is alakult szövetkezet a „Hanya” körjegyzője által.

A világ buzatermése. Amint ezt most már az angol és amerikai szaklapok is elismerik, kedvezőlebb eredményt adott, mint eleinte, főleg mint július havában remélték. Különösen hangsúlyozták az említt szaklapok, hogy a kenyérgyöngytermények, amelyek mindenkor nagy szerepet játszanak, gyenge termést adtak július hónapban fizettek. Országoszában, ahol egyes kerületekben valószínűsít egy a termés, sőt néhol inségült is tartanak, s ennek kapcsán az orosz kormány mindent elkövet arra nézve, hogy az inséges vidékek népet támogatssa. Az anyagi segély pénzben és élelmi czikkekben már eddig is működött. A franciaországi termés sem jó, sőt néhol, különösen minőségileg, gyengébb a közepes átlagnál is. Az Evening Corn Trade List angol szaklap ugyan még 123 25 millió hektoliterre becsüli Franciaország buzatermését, de ez nem valószínű, mert egyes francia lapok 120 millió hektoliterre alul becsülik a buzatermés eredményét. Németországban a buzatermést az említt angol lap már csak 37.7 millió hektoliterre és Országoszában termését 110 millió hektoliterre taksálja. Az európai összes buzatermés-hozamat az Evening Corn Trade List 522 millió hektoliterre becsüli, és így a miénk eredményhez hasonlítva különbség a folyó év előnyére csak 84.4 millió hektoliter. Minthogy pedig Európában az évi buza-szükséglet — az említt forrás szerint — 600 millió hektoliter, ennél fogva a *valószínű 78.30 millió hektoliter*. A tengerentúli részek buzállásáról 86—88 millió hektoliterre számol a Corn Trade List, így tehát a világ buza-fedezet megvalvona, természetesen akkor, ha minden fölösletet tényleg az európai országokba fogyasztanak el. Ez azonban nem valószínű, mert a tengerentúli részek buza-fölöslegének jelentékeny része a tengerentúli országokba szállított, melynek nagy részét a nagy buzát nem termelnek, vagy teresedő produktumok, de azért mint buzát fogyasztó államok elég fontos szerepököt töltenek be. Ez az értecsülés igazolja felvévésüket, melyet akkor fejtettünk ki, mikor földművelésügyi miniszternek a buza terméserőlt kiadott statisztikai adatait ismertettük. Már akkor kifejeztük azt, hogy az adatok ugyan a valószínű szükséglet fedező-ét helyezik kiállításba, azonban oly szerény mértékben, hogy inkább a rosszabb esetet vesd buzáhiány fog bekövetkezni.

A német gazdák munkáshánya. A porosz mezőgazdák a nyugaton épp oly nehéz munkaviszonyok között élnek, mint keletiekkel. Náluk is a munkáshánya jesszt mérvben

nyírlánál. A baj elhárítására radikálisabban esz-közt nem ajánlanak, minthogy a mezőgazdák a gépek beszerzését ajánlják, melyivel a hiányzó kéziérett lehessen pótolni. Okvetlenül szükséges tehát, hogy a gépek használata ne csak a földművelés feladatát, mint azelőtt alkalmat a közép- és kisgazdaságokban is, mentül nagyobb térben divatba jöjjen. Ez ellen azt vetik, hogy a kisgazdák a gépek kezelésére mince nek betanítva, azonfelett félt az is, hogy a gépek a gazdasági munkások versenytársává szegződjen, az utóbbiak tömegesen vonulnának a földművelés feladatára, mert azokon alkalmat keressek meg ott kenyértek, a mi ismét a mezei élet tömeges elhagyását vonná maga után. A német agrárius part abban a nézetben van, hogy a munkáshánya miroszját csakis törvényhozás után lehet orozni.

A Szatmármegyei Gáz. Egyesület f. h. 70-én tartotta iv. val. ülést, terjedelmes tárgyzorozattal. Megállapították a folyó évi termelési vesszők és oljanyok árai; a szőlőtől körülültetésére 450 dr. gyümölcsfa beszerzése engedélyt kértek. Nagyobb beszerzéseket a tagok részére kieszközölt eddigi kedvezmények általánostani rendelték. Majd a lövesény-biztosítást tette meg jelentését, melynek értelmében a tagok az okt. 12-én rendezendő lövesény III-ik számu fitamát „Idegenek versenye” címűen az urlovak szövetkezetével legitimáltai. Br. Vecsey József elnök áldozatkészségét, ki saját költségére csúskanaczának szep. 27-ki nagyvárás alkalmával kiválasztandó értékes jutalmakat tűzött ki, nagy lelkesedéssel fogadták. Az egyesület a felbőbő a pártzi 1900-iki nemzetközi kiállítás érdekében kiadott bizottság által kiadottul tárgyának Pestre való felkúldése körüli javasolt kedvezményeket az ülés az egyesület költségére megszavazta.

A csákvári földművelésiskolában az u. tanfolyam f. évi október hó folyamán megnyitották a földművelésügyi miniszter által ajánlatnak felhívának, hogy körvényeket október hó 11-ik napján délelőtt 9 órakor az iskola helyiségeiben szemelvény mutassák be. A felvételi feltételek: Betöltött 17 éves életkor. Erős, egészséges testalkat. Ho erkölcsi magaviselet. Irni, olvasni tudás. Csakis egyszerű földművelők vételnek fel. A tanfolyam 2 évig tart, mely idő alatt a tanulók költő-géme, ruházatuk kívül, teljes ellátásban részesülnek. A tanulók évi 35 frtnyi díjazásban részesülnek. A felvett tanulók a tanulási órákon kívül az összes gazdaság, szőlőszőlés és kertészeti munkáiban részvénnyel kötelesek. Részletes feltételek megteudhók a földművelés-iskola igazgatóságánál. Csákvárott.

„Alfa” szeparör részvénytársaság árjegyzéke most jelent meg s ebben a teigazdaságok berendezéséhez szükséges összes gépek és eszközök felsorolva vannak. A részvénytársaság teigazdaságok berendezésére tervek és tancsok bíráknek ingyen ad.

Néklőzhelyeken és fontos a szá vasárnak életveszélyes a foszforsavas mesz. De átvásmunka, köli lennénk ezen csak véletlenül, mint elismert jó készítmény, melynek a legjobb sikereket érték el, felismertük a hrebólhöz (Sólyma) eszméit, szodint és gálatie s enyvirg által gyártott foszforsavas meszet, a mely tiszta és minden károsanyag aktraktórt ment, nincsen benne foszforsavas mesz, hanem csak a foszforsavas foszforsavtartalom. Az about tisztánál győzve ezen foszforsavas mesz legjobban ajánlatból, mert szaporos a telmest teljesítőképességű, megvaló az átvételest, tölt a vasárnaknak jünek, és sertések erős csontja ivadékok hozta. Továbbá számtalan állathigiénésigétségű üzem-védés megkezdését a foszforsavas mesz végigja. Ugyancsak font kiadást van a csontok is izoméző zódmás szarvasok, ezek és a baromnik minden fajának, a foszforsavas meszet 5 kilóként minden 100 kiló, a foszforsavas meszet 5 kilóként minden 100 kiló, a foszforsavas meszet 50 kg. 7 fr. és 100 kg.-tól kezdve 13 fr. 50 kr. 100 kilóként brümi rakatlamok, vagy vámmentesen Haladást és Lüben rakatlamokásközt.

Önműködő egér- és patkányfogók

BENDER SZABADALMA

a téregket főtállás mellett néhány nap alatt teljesen kipisztítják.
Több ezer elismerés a budapesti és a tengeri hatóságok, iparosok, gazdák, gazdák, művelők sőt részéről.

Egérfogó darabja 1 frt 80 kr. — Patkányfogó darabja 13 frt.

EGYSZERI KIADÁS!

KARL BENDER I., WIEN, IV./F.

ÖRÖKSÖS OLTALOM!

138496/CIV.

Hirdetmény.

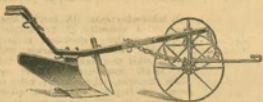
Magyar királyi államasutak.

(Uj személdíjazásból élebelőpítésére a cseinekölgyi h. é. vasuton.)
A m. kir. államasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint a cseinekölgyi h. é. vasuton f. év november hó 1-től uj személdíjazásból lép életbe, melynek menetdíjai részben leszállítottak, részben pedig fölemelők.
Ezen díjazás a m. kir. államasutak díjazásból elárústó irodájában (Bpest, Csengery-utca 33. sz.) 10 krétt kapható.
Budapest, 1898. szeptember hó 10-én.
(Utlányomás nem díjazás.)

AZ IGAZGATÓSÁG.

Lapunk bekötési táblája

1 frt 36 krétt (portómentesen)
kapható kiadóhivatalunkban.

Egy és több vasu egytetemes **aczélékém** és czukor-répa kiemelőimet

olcsó ár, **elsőrendű minőség** és czélszerű szerkezetüknek fogva országázerre legjobb hírnévnek és kelendőségnek örvendenek, minél fogva gyártmányaimra a t. gazdaközönség figyelmét felhívom.

Árjegyzékekkel és árajánlattal szívesen szolgálók.

Bächer Rudolf

cs. és kir. kizárólagos ekegyára

Budapest, VI. ker., Nagymező-utcza 68.

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond.**

„Unicum Drill”

egyetemes **sorhavetőgép** sokoldalú használhatóságánál, czélszerű szerkezeténél fogva egész Európában

a legjobb hírnévnek és

legnagyobb kelendőségnek

örvend, minél fogva az összes eddigi vetőgépek között az

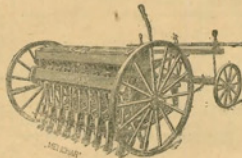
első helyet foglalja el.

Árjegyzék és bővebb felvilágosítással készséggel
szolgál:

Melichar Ferencz

cs. és kir. szabadalmazott **kizárólagos vetőgépgyára**

Budapest, VI. ker., Nagymező-utcza 68.

Egyedüli specialis ekegyártással foglalkozó gyár az Osztrák-Magyar monarchiában.

Egyedüli kizárólagos sorhavetőgépekkel foglalkozó gyár az Osztrák-Magyar monarchiában.

Megeprohálás vagy más gyártmányival való összehasonlítás végett gyártmányaimat a t. gazdaközönség rendelkezésére bocsátom.

4.400. I. sz.

HIRDETMÉNY.

Az alább megnevezett állomásokon elhelyezett cs. és kir. közös hadseregbeli és m. kir. honvéd-csapatok élelemszükségeinek bérlet útján való közös biztosítása iránt nyilvános tárgyalások tartatnak.

A tárgyalások tartatnak

mely napon	mely állomáson és hivatalban	mely állomás számára	mely megye	mely csapat számára	mely időtartama től ig	körülbelüli napi szükséglet		körülbelüli hónyi szükséglet		Bánatpénz	
						kenyér	zab	zab	kenyér	zab	zab
						840 Gramm	4200	mm.	forint	forint	
1898. október 28.	Szabadka		Bács-Bodrogh	cs. és kir. közös hadsereg	1899. január hó 1-től 1899. december 31-ig	463	69	1057	590	320	
				m. k. honv.-csapatok		214	15	230	320	65	
1898. október 21.	Zombor		Post-Pilis-Solt- Kis-Kun	cs. és kir. közös hadsereg	1899. január hó 1-től 1899. december 31-ig	186	6	92	280	30	
				m. k. honv.-csapatok		388	10	153	495	45	
1898. október 28.	Kecskemét		Fehér	cs. és kir. közös hadsereg	1899. január hó 1-től 1899. december 31-ig	791	426	6530	1010	1960	
				m. k. honv.-csapatok		210	211	3235	305	1230	
1898. október 28.	Székesfehérvár		Baranya	cs. és kir. közös hadsereg	1899. január hó 1-től 1899. december 31-ig	300	22	330	383	90	
				m. k. honv.-csapatok		934	574	8799	1195	2640	
1898. október 28.	Pécs		Somogy	cs. és kir. közös hadsereg	1899. január hó 1-től 1899. december 31-ig	1181	37	567	1510	170	
				m. k. honv.-csapatok		—	—	—	—	—	
1898. október 28.	Kaposvár		Jász-Nagy-Kun- Szolnok	cs. és kir. közös hadsereg	1899. január hó 1-től 1899. december 31-ig	280	15	225	360	60	
				m. k. honv.-csapatok		754	18	275	970	85	
1898. október 18.	Szolnok		Pest-Pilis-Solt- Kis-Kun	cs. és kir. közös hadsereg	1899. január hó 1-től 1899. december 31-ig	381	10	153	485	45	
				m. k. honv.-csapatok		—	60	453	—	135	
1898. október 18.	Tábor Pilis-Csabán és az ehhez tartozó helységgel		Pest-Pilis-Solt- Kis-Kun	cs. és kir. közös hadsereg	1899. január hó 1-től 1899. december 31-ig	166	156	2391	210	720	
				m. k. honv.-csapatok		170	162	2483	220	745	
1898. október 24.	Örkény a lőtérrel 1)		Pest-Pilis-Solt- Kis-Kun	cs. és kir. közös hadsereg	1899. január hó 1-től 1899. december 31-ig	166	156	2391	210	720	
				m. k. honv.-csapatok		166	156	2391	210	720	
1898. október 24.	Czegléd		Tolna	cs. és kir. közös hadsereg	1899. január hó 1-től 1899. december 31-ig	166	156	2391	210	720	
				m. k. honv.-csapatok		166	156	2391	210	720	
1898. október 24.	Alberti-Irsa		Tolna	cs. és kir. közös hadsereg	1899. január hó 1-től 1899. december 31-ig	451	457	7005	575	2100	
				m. k. honv.-csapatok		451	457	7005	575	2100	
1898. október 25.	Abony		Tolna	cs. és kir. közös hadsereg	1899. január hó 1-től 1899. december 31-ig	451	457	7005	575	2100	
				m. k. honv.-csapatok		451	457	7005	575	2100	
1898. október 25.	Tolna		Tolna	cs. és kir. közös hadsereg	1899. január hó 1-től 1899. december 31-ig	451	457	7005	575	2100	
				m. k. honv.-csapatok		451	457	7005	575	2100	

Megjegyzés. 1) A körülbelüli napi szükséglet az örkényi lőtér részére, a lögy. korlatok tartalma alatt, azaz megközelítőleg június 1-től augusztus haváig 389 adag kenyér, 840 g., 98 adag zab, 4200 g., és 105 adag zab a 5.040 g. A szállítást az örkényi állomásra néve elnyerő köteles az Örkény mellett lévőre, vagy az esetleg más, a táborba Örkény mellett bevonuló csapatok szükségletét a felajánlott szállítási árakon, közvetlenül a lőtérre kiszolgáltatni. Az év folyamán az örkényi táborba bevonuló gyalogsági csapatok szükséglete jelenleg még ismeretlen.

2) A szállító kötelezve van a czikkeket a fennálló árakon a fentelített időszakon kívül is a Pilis-Csabán állomásozó csapatok részére szállítani.

Munkái az 23. sz. 20. jn., sem felül szállás...
10. sz., hirtelen beküldés 40 k. Cím: Kéziratos...
10. sz. hirtelen beküldés 40 k. Kéziratos.

KIS HIRDETESEK.

Címek megadásánál a szerkesztéshez...
Kéziratos beküldés 40 k. Cím: Kéziratos...
10. sz. hirtelen beküldés 40 k. Kéziratos.

Csak oly levelekre válasszunk, melyekkel válaszra szükességet levélbelveget vagy levelezőlapot küldenek.

Az állások behatására vonatkozó egy nappal, mint ki-
hirdetéseik lapunkon szemel-
tesen csak a czim kité-
velével Fejlesz ki-
zónál, hogy ezáltal elejét
venyék az esetleges vissza-
léseeknek és a költésgek
levesztésnek.

Egyuttal fővárosi-
sekk kikérülése végett
tudatjuk T. olvasónk-
kat, hogy kiadottat-
tunk által közzététel-
nek nem foglalkoztunk s
a hirdetésben lévő áll-
ásokat sem tartjuk
közben, csakis a be-
kötött hirdetések
között lapunkon a
megfelelő hirdetői
szükség beküldése mel-
lett.

A kiadónival.

BETÖLTENŐ ÁLLÁS.

Szép

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Oktober 1-én

Közvetlen helyre keressék
17. a 10. sz. 20. jn.
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Azonnali

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

A mágoosi

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Az áhrosi

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Intézközt.

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

A kis terencei

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Keresetköz.

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Eves gépész

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Egy

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

ÁLLÁS KERESKŐ.

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Okleveles.

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Gazdasági

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Nőtlen

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Gazdasági.

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Földmives

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Kézelő gazdasági.

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Földmivesseli

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Földmives

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Gazdasági.

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Állatok.

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Állami

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Eladó

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

160 darab

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Eladó

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Nőtlen

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Gazdasági.

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Kéresk

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Eladó

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

VÉGYESK.

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

AKÁCSA.

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

HASONBÉRS KÍD.

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Lóhere

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Luczerna

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

HALDEK

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Szálás takarmány

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Eladó

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Eladó

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Eladó

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

NAGYMEHNYELŐ

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Alutrott

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Gyékény

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Lóhere

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Lóhere

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Lóhere

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Luczerna

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

HALDEK

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Szálás takarmány

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Eladó

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Eladó

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Eladó

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Mauthner
Ödön
csász. és kir. udvari szállító
magkereskedés
BUDAPESTEN
ajánl:
Luczernát,
lóherét,
bitorherét,
őzsi búkkönyv,
őzsi borsóit,
szűzös búkkönyv,
stb.
vásárol
legmagasabb árakon:
lóhere-
és
Luczerna-
magot,
mustármagot,
csomós ebirt,
bitorherét,
baltaczimet
és egyáltalán
mindenféle gazdasági
mintát beküldése
alkalmával a meny-
nyiség és ár szives köz-
lése keretük.

Magasabb árakon:
Lóhere-
és
Luczerna-
magot,
mustármagot,
csomós ebirt,
bitorherét,
baltaczimet
és egyáltalán
mindenféle gazdasági
mintát beküldése
alkalmával a meny-
nyiség és ár szives köz-
lése keretük.

Lóhere-
és
Luczerna-
magot,
mustármagot,
csomós ebirt,
bitorherét,
baltaczimet
és egyáltalán
mindenféle gazdasági
mintát beküldése
alkalmával a meny-
nyiség és ár szives köz-
lése keretük.

Törleszt. kölcsön
földbirtoklók a.

KÖHN & STEIN
takaró
kölcsön-ponyvák
BUDAPEST.
V. Béla-utca 5.

Eladó

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

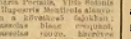
Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Eladó

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Van szabad hely a következő
szépségű, 1000 forintos
Ladányi Helyettesítő
tanár, Beckölyi Viktória. 408

Gőzmivelés.

Nagyobb területek szántását gőzekével

hajlandó vagyok elvállalni; éjéty

megyregelőzést szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kérhetnek, hogy alant címezhető forduljanak.

gőzüzemelési vállalkozó

Wolfi Ernő, Budapest-Kelenföld.

Lóhere, luczernamagot, baltaczimet, vöröskölest, fehérkölest

legmagasabb áron vásárol

Frommer A. Herrman utóda

magkereskedés

BUDAPEST, V., Tűrkör-utca 5.

Van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságú

Thomasfoszfátlisztet

A legmagasabb
ajánlati
árúért

szavatolt 15-20% citrátban oldható foszforsavtartalommal és 85-100% porfinomsággal.

Felhasználhat, minden talajra alkalmas trágyaszor, különösen 10-15% vány talajok javítására, kitűnő hatású az összes gabonanevelék, káposzta és olajnövények, lóhere és luczern, szőlő, konyó és kertj veteményzetre, kiváltképen a rétekre. **Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforfoszfátja** tekintetű hatásának tartósságára, feloldulása az **összes szuperfoszfátok**. A citrátban oldható foszfor-savtartalomát szavatosságát vállalkozunk, nemcsak kiány megírniunk. Árjainkatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkezségesebben szolgálj

A tiszorvált Thomasfoszfát praxai foszfátotlalt adásti iróddának vevérvényesítéskéze

a magyar korona ersz. területén

KALMÁR VILMOS, BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 34. szám.

Martellina a legfinomabb dohány-nemesítő trágya kizárólagos előadása.

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban BUDAPEST, Üllői-ut 25-41k szám.

Figyelmeztetés!

Czirkot minden mennyiségben, a lehető **legjobb árban vesz** és a mennyiség megjelölése mellett ajánlatokat kér az **Első gyúri és gyúrnegyei rizs-, szalmaseprő- és surlókefégyár**

Klein Samu és Társa, GYÖR.

6476

Országos Magyar Kőrösönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körút 8.

Alakult 1894. Ávli sz. Alakult 1894. Ávli sz.

Elnök: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

Elnökhelyettes: TRÉKLI GÉZA gróf. Igazgatók: KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF, KÖRÖSI JÓZSEF.

17282. sz.

Hirdetmény.

Magy. kir. államvasutak.

Osztárk-magyar-román vasuti kötelek. (A II. kilométermutatóknál módosításra.)

Az 1898. év január 1-től érvényes osztárk-magyar-román kötelek átírásában 11. és 12. füzetek 235. és 236. oldalán, és 2. füzetek 195. és 196. oldalán foglalt II. kilométermutatók A alatti kilom. távolságai a román vasutak állomásairól Szucava, Predeal és Vercoiora esomontponokig f. évi október 1-ével hatályon kívül lépnek. Ezen időponttól kezdve az 1. füzetek 227. és 233. oldalán és a 2. füzetek 192. és 198. oldalán foglalt II. kilométermutatók A alatti kilom. távolságai a román vasutak állomásairól Szucava, Predeal és Vercoiora esomontponokig nem csak a szállítási érték beírásával hanem a szállítási határidő közöltetésével is érvényesek.

Budapest, 1898. évi szeptember hó 15-én.

A magy. kir. államvasutak igazgatója a rézes vasutak nevében.

(Utányomat nem dijartatik.)

Gép-sodrony-szövetek, czinkezett szűrös kerítés-sodrony.

mesterséges

borok

készítésének

forgalomba hozatalá-

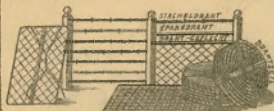
nak tiltalmáról szóló

Törvény.

Magyarzó jegyzetek-
kel ellátta:

Dr. LÖNYAY FERENCZ.
Ára 80 kr.

Megrendelhető a Köztelek kiadóhivatalában, Budapest, Üllői-ut 25.

Kerlek, erőstegek és vasiparok bekerítésekhez ugyszintén mindenféle sodrony szövetek, borony-udvarok, fűzőcsomókhoz, tüszők, ablak- és rozogaszövetek, boronyok és kerék-sodrony, sodrony-szövet, kapuk, sodronykötelek mindenféle szerkezetben és vasszerkezeteké általában szállít a legolcsóbban.

Vassodrony és gépsodrony-szövet gyár és épület lakatos-műhely
Franz Schrückenfuchs
Waidhofen a. d. Ybbs.

Bekerítések gépsodrony-szövettel nem kerülnek többé, mint jobb anyagból készült fakéretre, és mellett tartósak és minden térnek csomós uras jellegű adnak. Költségvetések ingyen és bérmentve.

Legújabb szerkezetű

szabadalmazott terményrosta

többszörösen első kitüntetést nyertek és minden gazdaságban a legjobbnak előismerve.

Legolcsóbb árak.

Az eddig látottakat felhívulja egy munka, minősége, mint egyszerű szerkezetében.

Kalmár Zsigmond, Turkeve.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

